

Kommunplan med budget för 2024

samt ekonomisk plan för 2025-2026

Laholm

Laxfisket i Lagan lockar fiskare från när och fjärran och likaså deltagandet i den årliga fototävlingen på samma tema. Den här bilden är tagen av Henrik Blomqvist och fick en andraplacering i tävlingen 2020.

Innehållsförteckning

Samhällsekonomisk utveckling	4
Den ekonomiska utvecklingen i Sverige	4
Den ekonomiska utvecklingen i kommunen	5
Befolkningsutveckling.....	8
Riktlinjer och direktiv samt budgetramar	10
Allmänt om direktiven och arbetet med nämndsplaner.....	10
Budgetramar	10
Prioriteringar i direktiven	11
Driftbudgeten i kommunen	12
Driftbudget.....	12
Allmänt kring budgeten	12
Avtalsmässiga löneökningar	14
Prisökningskompensation	16
Övrig prisökning	16
Hyror och ramavtal med kommunfastigheter	16
Förändrad internränta	23
Behov av ytterligare resultatförstärkning under 2024 och 2025	23
Resultatförstärkningarna inför 2024.....	25
Volymförändringar.....	25
Övriga tillskott till nämnderna.....	28
Gemensam förvaltning och finansieringen i kommunplanen	29
Finansnettot	29
Pensionskostnader.....	29
Skatteinkomster	31
Utjämning, fastighetsavgift och generella statsbidrag	33
Resultatet och nettokostnadsutvecklingen i kommunplanen	36
Ekonomiskt resultat.....	36
Investeringar och finansiering	38
Investeringar	38
Resultatbudget	42
Finansieringsbudget/kassaflöde	42
Balansbudget	43
Sammanfattning	43
Finansiell analys och sammanfattning	43
God ekonomisk hushållning	46
Allmänt	46
Styrning och ledning.....	46
Budget i balans med ordning och reda i ekonomin.....	47
Uppföljning av finansiella- och resultatmål	47
Finansiella mål	48
Finansiella mål i jämförelse med andra kommuner	50
Laholmskretsens finansiella mål.....	50
Kommunfastigheter i Laholm AB:s finansiella mål.....	51

Vision, målområden och gemensamma resultatmål 2024–2027	52
Så styrs Laholms kommun.....	52
Vision, mål- och resultatstyrning	53
Målområden och resultatmål.....	53
Målområde Samhällsplanering	54
Målområde Barn, unga och utbildning	55
Målområde Näringsliv och företagsamhet	57
Målområde Folkhälsa.....	58
Uppdrag från kommunfullmäktige	60
Räkenskaper	
Resultatbudget	62
Kassaflödesbudget.....	62
Balansbudget	63
Sammandrag driftbudget	64
Sammandrag investeringsbudget	65
Sammandrag exploateringsbudget	65
Projekt investeringar	66
Specifikation exploateringsbudget	68
Nämndsredovisningar	
Organisationsöversikt.....	69
Kommunfullmäktige.....	70
Kommunrevision	70
Kommunstyrelse	71
Kultur- och folkhälsonämnd.....	71
Samhällsbyggnadsnämnd.....	72
Socialnämnd	73
Utbildningsnämnd	73

Samhällsekonomisk utveckling

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige

Under det senaste året fram till halvårsskiftet har det ekonomin i samhället stått och stampat. Räntorna har ökat i takt med vägval från Riksbankens penningpolitik. Arbetslösheten har stått emot väl och inflationen har inte sjunkit i någon större utsträckning. Men nu dämpas konjunkturen. Inflationen sjunker och oron på arbetsmarknaden ökar och över tid kommer även räntorna att bli lägre.

Penningpolitikens inverkan med ränteregleringarna i kombination med relativt stram finanspolitik. Utbudsproblematiken efter pandemin och effekterna av Rysslands anfallskrig slår längre inte på ekonomin i samma utsträckning som tidigare. Ekonomiskt återfinns dock oron till vad nya störningar kan medför framöver med exempelvis den fortsatta utvecklingen i Ukraina samt händelserna och utvecklingen i Israel och Palestina. Även utvecklingen av energipriserna är en orosfaktor över kommande vinter trots att priserna har sjunkit och det återigen erbjuds fastprisavtal.

Den svenska ekonomin har drabbats hårt av inflationsbekämpningen i landet vilket medfört att BNP-utvecklingen under 2023 faller. De svenska hushållens höga skuldsättning och därmed hushållens känslighet för förändrade marknadsräntor är påtaglig och bidrar till nedgången. Arbetsmarknaden har ännu så länge stått emot den negativa utvecklingen med en stark sysselsättningsnivå. Denna starka arbetsmarknad har till viss del motverkat åtgärderna för att bekämpa inflationen och hållit upp prisnivåer. Ränthöjningarna har inte fått effekt förrän först nu. Arbetsmarknaden har så här långt klarat av att dämpa effekterna för hushållens ekonomi i nominella termer. Realt har dock hushållen erhållit ett rejält tapp i de disponibla inkomsterna som sjunkit kraftigt under året. Det reala lönetappet som inträffat med inflationens utveckling kommer att ta flera år att hämta igen.

Positivt är dock att inflationstoppen verkar befinna sig bakom oss. Inflationen minskar för varje månad men återfinns fortfarande på en relativt hög nivå och återfinns klart över Riksbankens inflationsmål. Fallande energipriser och lägre livsmedelskostnader globalt bidrar till att den importerade inflationen blir lägre. I takt med att internationella marknader anpassas och återgår till ett mer normalt läge kommer den svenska kronan att stärkas. För inhemska varor i landet har pristrycket varit extremt högt och speciellt för olika typer av tjänster. Detta har sin förklaring i den starka arbetsmarknaden som motverkat en snabbare nedgång av inflationen.

Under kommande året kommer penningpolitikens inverkan sätta ett allt tydligare avtryck i lågkonjunkturen och det kommer ske en snabbare nedgång av inflationen. Lågkonjunkturen kommer resultera i en lägre sysselsättning med en högre arbetslöshet som följd. Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör bedömningen regeringens budgetproposition inte kommer få någon större effekt på ett högre inflationstryck. Finanspolitiken har således en restriktiv inverkan på att inflationen skulle kunna ligga kvar på en högre nivå. SKR:s bedömning är att inflationen på helårsbasis 2024 kommer återfinnas på en något högre nivå än inflationsmålet från Riksbanken.

Räntenivåerna kommer troligtvis därför att sänkas under 2024. Men de kommer inte att sänkas till de historiskt låga nivåer som vi haft de senaste åren. Räntesänkningar framöver kommer sakta men säkert medföra en starkare svensk ekonomi. Under 2024 kommer BNP-utvecklingen främst drivas av exporthandel då den inhemska efterfråga kommer stanna av. Sammantaget kommer svensk ekonomi befinna sig i en lågkonjunktur under hela 2024 med en svag BNP-ökning. Återhämtningen får fart först under 2025 och 2026.

Enligt SCB:s BNP-indikator ska BNP i Sverige falla med uppemot 0,7 procent under 2023 för att sedan leda till tillväxt från och med 2024 och framåt. Sysselsättningen förväntas vara positiv under 2023, dock inte med särskilt mycket. Snittet för KPIF som exkluderar räntan förväntas under 2022 uppgå till 7,5 procent för att under 2023 sjunka till 5,0 procent och inklusive ränteeffekten uppgå till 7,1 procent under 2023.

Den övre tabellen speglar utvecklingen i samhället i oktoberprognosen från SKR som budgeten bygger på.

Prognos %	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	2,8	-0,6	1,0	3,6	2,4
Sysselsättning	2,3	2,0	-0,3	1,7	1,4
Arbetslöshet	7,5	7,6	8,6	8,6	8,0
Timlöner	3,9	2,9	3,9	3,4	3,3
Inflation, KPIF	7,7	5,9	2,3	2,0	2,0

Den nedre tabellen speglar utvecklingen i samhället som kommunens budget byggde på från oktober 2022.

Prognos %	2022	2023	2024	2025
BNP	2,6	-0,7	1,8	2,8
Sysselsättning	1,8	0,3	1,4	1,3
Arbetslöshet	7,5	8,4	8,4	8,2
Timlöner	2,9	3,2	3,3	3,4
Inflation, KPIF	7,5	5,0	1,5	1,7

Den ekonomiska utvecklingen i kommunen

En grundläggande princip för kommunens finansiella ställning och utveckling är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader. Verksamhetens nettokostnader får inte över tiden öka i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag. Genom att inte förbruka alla skatteintäkter i den ordinarie verksamheten skapas ett nödvändigt överskott.

Ett sådant överskott ger grundläggande förutsättningar för egenfinansiering av investeringarna samtidigt som överskottet skapar en reserv som ger kommunen möjlighet att möta oförutsedda kostnader och minskade intäkter i det kortare perspektivet.

Nedanstående tabell speglar de senaste årens utveckling av nettokostnader samt utvecklingen för inkomsterna.

Nettokostnadsutveckling %	2021	2022	2023P
Nämndernas kostnader	6,1	3,6	8,6
Totala nettokostnader	6,5	3,8	10,6
Skatteintäkter och utjämning.	4,5	4,7	3,7

I planeringen inför 2023 konstaterades de snabbt ändrade villkoren för att bedriva kommunens verksamheter. Kostnadsutvecklingen som beskrivs i tabellen ovan på hela 10,6 procent i förhållande till bokslutet 2022 medför utmaningar. Det hade i planeringen konstaterats att de tidigare årens överskott skulle bytas mot underskott för 2023. 2023 budgeterades med underskott om 50,7 miljoner kronor och underskottet skulle täckas med att disponera medel från resultatutjämningsreserven för att nå ett nollresultat.

2022 års skatteintäkter och utjämningen ökade med 0,9 procentenheter mer än kostnaderna. Därigenom uppstod per automatik ett överskott mellan budgeterad nivå och utfall. Således kan det konstateras när kostnadsökningen för 2023 i förhållande till 2022 uppgår till hela 10,6 procent och inkomsterna ökar med 3,7 procent i förhållande till föregående år uppstår ett stort underskott i stället. I planeringen inför 2023 beslutades också om besparingar om 35,0 miljoner

kronor samt en avisering om 52 öre i ökad utdebitering. Båda åtgärderna vidtogs för att finansiera kommunens verksamheter.

Kostnadsökningen mellan 2022 års bokslut och prognosens utfall 2023 uppgår till 107,6 miljoner kronor. Ökningen består utav kraftigt ökade lokalkostnader främst kopplat till räntesituationen, kraftigt ökade kostnader till följd av det nya pensionsavtalet som trädde i kraft inför 2023 och en fortsatt problematik med budgetföljsamheten från nämnderna trots stora tilldelningar av resurser inför 2023.

Nedan tabell beskriver styrelsen och nämndernas avvikelser de två senaste åren samt prognos i uppföljning två 2023.

(miljoner kronor)	2021	2022	2023P
Kommunstyrelse	2,2	3,4	6,4
Kultur- och utvecklingsnämnd	0,8	4,1	2,4
Samhällsbyggnadsnämnd	1,8	-0,8	1,7
Barn- och ungdomsnämnd	0,7	-15,2	-18,0
Socialnämnd	-43,7	-36,2	-21,6
Summa	-38,2	-44,1	-29,1

Socialnämndens underskott i budgetutfallsprognos två för 2023 uppgår till -21,6 miljoner kronor och har således fallit tillbaka något jämfört med 2022. I det prognostiserade underskottet för 2023 ingår ett riktat statsbidrag för reducerad bemanning av timavlönad och därmed fler tillsvidareanställda. Statsbidraget uppgår till 15,6 miljoner kronor. Exkluderas detta tillskott återfinns nämndens avvikelse på 37,2 miljoner kronor. Således på en motsvarande nivå som de senaste åren.

Samtidigt har nämnden fått stora förstärkningar de senaste åren. I budgeten för 2024 återfinns ytterligare 23,0 miljoner kronor för att förstärka arbetet framför allt inom målgruppen barn- och unga men även inom LSS-verksamheten.

Barn- och ungdomsnämnden, kommande utbildningsnämnden, redovisar i prognosen för 2023 ett underskott om 18,0 miljoner kronor. Inför 2024 återfinns sjunkande volymer inom förskola och stigande volymer inom grundskola och fritidsverksamheten. Förändringen av budgetramen inför 2024 uppgår till 0,9 miljoner kronor. Nämnden har ett tufft ackord att få ihop verksamheten för att kunna hålla en budget i balans.

Vidare är det av väsentlig betydelse att lånefinansiering av investeringar kan begränsas och att dessa i stället till övervägande del finansieras med egna medel. En lånefinansiering av investeringar innebär ökade räntekostnader vilket leder till ett minskat utrymme för verksamheterna. Till detta måste hyreskostnaden mot bolagen inkluderas då det är bolagskoncernen som behöver lånefinansieras vilket över tid medför ökade kostnader för kommunen.

Om ekonomi försämrades inför 2023 är läget inte bättre inför 2024. Inflationer har bitit sig kvar vilket slår ännu hårdare mot pensionskostnaderna. Avvikelsen mellan 2022 och prognosen för 2024 uppgår till 81,0 miljoner kronor. Räntan har fortsatt att öka mer än vad tidigare plan angav vilket medfört en betydligt större lokalkostnad inför 2024 än vad som tidigare budgeterats. Skatteunderlagets utveckling är under uppsikt. Aviseringen i oktober som ligger till grund för planeringen har skatteunderlaget tappat 1,2 procentenheter i förhållande till underlaget för ett år sedan. Detta har således påverkat planeringen inför 2024 med en budget som innehåller en högre utdebitering om 82 öre istället för tidigare aviserade 52 öre. Ytterligare besparingar om 6,5 miljoner kronor för 2024 och 10,0 miljoner kronor från och med planåret 2025.

Kommunen har över tid med undantag för några år uppvisat ekonomiska resultat som överstiger gränsen för definitionen av god ekonomisk hushållning om 2,0 procent. Jämförs Laholm med riket och de Halländska kommunerna kommer vi inte riktigt upp till samma nivåer men med Laholms förutsättningar anses det tillräckligt över tid. Nedan tabell speglar utvecklingen under de senaste tio åren.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	snitt 10 år
Hallands läns kommuner	4,0	2,6	2,3	3,7	3,8	1,5	2,0	4,7	6,3	5,3	3,6
Laholm	3,8	1,5	1,1	2,4	2,2	1,8	1,0	4,4	2,6	3,4	2,4
Riket	5,2	2,1	3,0	4,1	4,3	2,5	3,2	5,7	7,1	5,0	4,2

Kommunens resultat har över tid varit goda vilket föranledde att fullmäktige valda att disponera om medel från resultatutjämningsreserven för att täcka det budgeterade underskottet 2023 och planera åtgärder och besparingar i lugn och ro för att inte äventyra verksamheten.

Enligt fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning beskrivs vikten av att ha en ekonomi i balans vilket skapar förutsättningar för att utveckla kommunen och finansiera de framtidsvisioner som finns. Om kommunen inte över tid levererar goda resultat minskar möjligheten till en hållbar utveckling och framtida finansiering av både driftverksamheten samt investeringsverksamheten. 2,4 procent över en cykel på tio år får enligt god ekonomisk hushållning klassificeras som en tillfredställande nivå. Adderas 2023 års prognos om -2,9 procent in i tioårsnittet uppgår det istället till 1,8 procent. Således är det av yttersta vikt att återfå en budget i balans och återigen redovisa överskott.

Kostnadsökningen som återfanns om mer än 100 miljoner kronor på ett år, mellan 2022 och 2023, klarar således inte en kommun som Laholm av att möta. Viktigaste är nu att återgå till plusresultat för att med tiden kunna bygga lite större överskott igen för klara av kärnverksamheternas framtida behov samt att tillgodose ett lokalbehov för dessa ändamål.

Under 2019, före pandemin, såg det ut som att samhället var på väg in i en lågkonjunktur. Utvecklingen syntes i skatteunderlaget som 2019 uppgick 2,82 procent i tillväxt efter flera år av höga tillväxttal. Pandemins effekt på skatteunderlaget fick stor verkan genom en tillväxtnivå om 2,10 procent. Efterdyningarna och återhämtningen i och efter pandemin uppgick till stora tillväxttal för skatteunderlaget.

Skatteutvecklingen över tid i landet har uppgått till följande nivåer enligt tabellen nedan:

Skatteunderlagsutveckling	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Utveckling i procent	4,02	3,36	3,16	5,05	4,95	4,49	3,72	2,82	2,10	5,30

Skatteutvecklingen enligt SKR framöver i sektorn.

Skatteunderlagsutveckling	2022	2023	2024	2025	2026
Utveckling i procent	5,6	4,7	3,3	5,0	4,3

Tillväxten av skatteunderlaget för 2024 uppgår till 3,3 procent. Jämfört med snittet för 2012 - 2021 som uppgår till 3,90 procent är tillväxten för 2024 kraftigt sämre än tioårsgenomsnittet men klart bättre än den begynnande lågkonjunkturen 2019 och pandemiåret 2020.

Skatteunderlagets tillväxtsiffror i lågkonjunkturen för 2024 är klart sämre än snittet för de senaste tio åren och klart sämre än utvecklingen de senaste åren. Det som skiljer denna lågkonjunktur är förutom något sämre uppräkningskostnader det höga kostnadsläget som drivs upp av inflationen som påverkar framför allt pensionskostnaderna, räntekostnaden och även behovet av att kompensera löneöversyner framöver till en högre nivå än de senaste åren.

Laholms kommun har, precis som merparten av landets kommuner, haft tio gynnsamma år bakom sig med rekordstora överskott, främst de senaste åren. Under innevarande år och åren som kommer här närmast möts kommunen av stora utmaningar för att få ihop kommunens finanser, nå en ekonomi i balans för att ytterst kunna leverera välfärd och tillgodose invånarnas behov.

Befolkningsutveckling

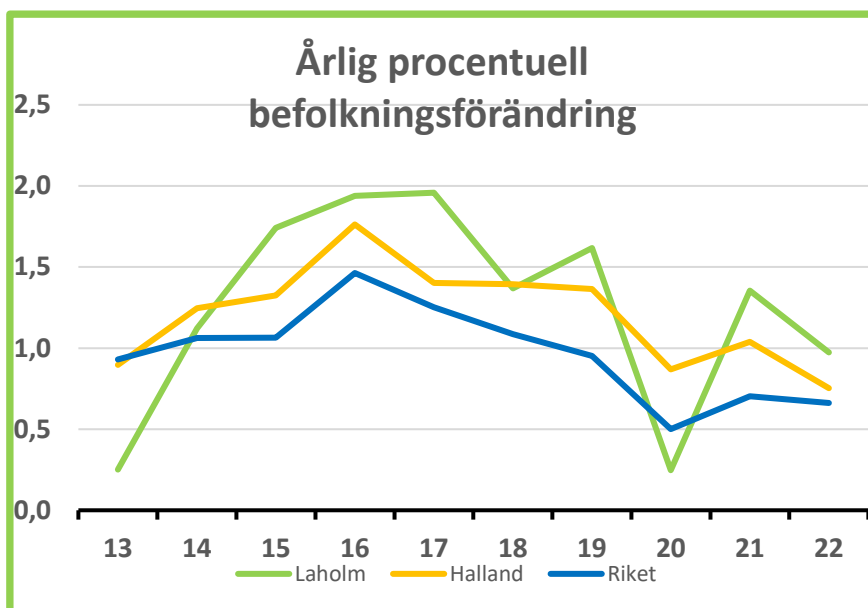
Befolkningen ökade i kommunen med 57 personer under 2023 års första åtta månader vilket är 165 färre än motsvarande period 2022 då ökningen uppgick till hela 222 individer. Sista augusti uppgick befolkningen till 26 632 invånare.

Den avtagande tillväxttakten beror främst på konjunkturedgången, särskilt inom byggsektorn. Men nedgången beror även på minskad invandring till Sverige och minskade födelsetal i riket och i Laholm.

Befolkningsökningen under de senaste 12 månaderna, augusti 2022 till augusti 2023, har uppgått till 91 invånare, motsvarande siffra föregående år var 331 invånare och 298 invånare året dessförinnan.

Under de senaste åren är det främst de äldre åldersgrupperna som ökat kraftigt. Men även förskoleåldrarna och grundskoleåldrarna har ökat. De närmaste åren beräknas inte de yngre åldrarna att fortsätta att öka. Nu är det som beskrivits tidigare osäkert vilka effekter kommande konjunktur får på utvecklingen i kommunen.

I följande diagram framgår att den årliga procentuella befolkningsökningen i kommunen varit större än rikets och de Hallands kommuners genomsnitt med något undantag. Före 2013 har kommunens årliga procentuella ökning varit betydligt lägre. För 2023 kommer befolkningsökningen enligt senaste prognosen ligga strax under 0,5 procent.

SCB:s prognos för Laholm förutspår en tillväxt om cirka 0,5 procent över tid, något kraftigare i början för att sjunka något framöver. Kommunens befolkningsmål uppgår är därmed betydligt ambitiösare än SCB:s prognos.

Kommunens egna antagande om den framtida befolkningstillväxten de närmaste åren är betydligt lägre än vad SCB förutspår för riket som helhet. SKR:s skatteunderlagsprognos använder rikets befolkningsprognos för samtliga kommuner. I budgetförslaget behöver därför befolkningstillväxten justeras ned i förhållande till SKR:s beräkning för första gången på många år. Nedan tabell speglar utvecklingen utifrån vad SCB tror kring Laholms samt kommunens prognos.

Befolkningsutveckling 1/11	2022	2023	2024	2025	2026
Utveckling i absoluta tal, kommunens prognos	26 594	26 680	26 780	26 830	27 060
Utveckling i absoluta tal, SCB:s prognos	26 594	26 746	26 891	27 029	27 160
Skillnad i befolkning i antal mellan kommunens och SCB:s prognos	-	-66	-111	-199	-100
Utveckling i procent, kommunen		0,32%	0,37%	0,19%	0,86%
Utveckling i procent riket, SCB		0,57%	0,54%	0,51%	0,48%

Av tabellen ovan går det att utläsa att den ackumuleras befolkningstillväxten fram till 2025 kommer utvecklas på lägre nivåer än de senaste åren. Inbromsningen i landets är främst hänförd till lägre invandring och låga födelsetal.

Riktlinjer och direktiv samt budgetramar

Allmänt om direktiven och arbetet med nämndsplaner

Utifrån riktlinjerna och direktiven har nämnderna arbetat fram och beslutat om en ny nämndsplan för perioden 2024–2027. Nämndsplanerna utgår fullmäktiges vision med tillhörande målområden och befolkningsmål om 32 000 invånare år 2050. Kommunfullmäktige fastställde visionen i maj månad i år. Innehållet i nämndsplanen är uppbyggt kring nämndens analys av möjligheter och utmaningar inom respektive målområde.

Innehållet i möjligheter och utmaningar ska utgå från hur respektive nämnd ska bidra till att nå de kommungemensamma resultatmålen med fokus på invånarna och användarnas behov. Nämndsplanerna innehåller vilka effekter respektive nämnd vill uppnå och bidra med, på lång sikt, under varje beslutat resultatmål av kommunfullmäktige. Effekternas beskrivning ska utgå från ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet och vara kopplade till målsatta nyckeltal.

Analysdelen har bildat underlag för kommunstyrelsens beredning och förslag till kommunfullmäktige i anpassningarna av målstyrningen. Nämnden har dessutom haft möjligheten att besluta om egna resultatmål för sitt verksamhetsområde vilket kan skapa förutsättningar för nämnderna för ytterligare fokusering. För att planeringen ska präglas av ett helhetstänkande ska nämnderna samordna sin planering med andra nämnder och kommunstyrelsen.

Som underlag för nämndernas arbete har erfarenheterna från analysen av föregående verksamhetsårs resultat varit en viktig utgångspunkt. Likaledes är det av stor vikt att tillvarata de erfarenheter som ges via den löpande uppföljningen under pågående verksamhetsår.

Nämnden kan i nämndsplanen ge uppdrag till verksamheten inom nämndens ansvarsområde.

Budgetramar

Nämndernas grundläggande budgetramar ska enligt riktlinjer för ekonomi- och verksamhetsstyrning vara innevarande års budget som kompletterats med godkända förändringar i den ekonomiska planen.

De grundläggande budgetramarna för 2024 har anpassats till anslagsförändringar i innevarande års kompletteringsbudget som inte är att betrakta som engångsjusteringar, utan även avser åtminstone nästkommande år.

Kommunfullmäktige fastställde under maj månad reviderade ramar med utgångspunkt från besparingar om 35,0 miljoner kronor som fullmäktige fastställde i kommunplansbeslutet för 2023. Styrelsen och nämnderna har under inledningen av 2023 genomlyst och kommit fram till nivåer på anpassningar av ramarna utifrån dessa 35,0 miljoner kronor. Styrelsen lämnade förslag på fördelningen av besparingarna till fullmäktige i maj med utgångspunkt i analysen och genomlysningen.

Nämnderna skulle inte presentera ett förslag till förändringar av varken driftbudgeten för 2024 eller de efterföljande planåren i numerisk form. Redovisningen har i stället beskrivits i form av ekonomiska konsekvenser och andra omständigheter som bedöms viktiga för arbetet med kommunens ekonomiska planering i avsnittet nämndens möjligheter och utmaningar.

Konsekvenserna skulle bland annat inrymma ekonomiska effekter av de olika hållbarhetsperspektiven, omvärldsförändringar, ökade eller minskade lokalkostnader och förändrad lagstiftning eller andra statliga regler.

Det är också viktigt att förändringar som redan finns i tidigare godkänd plan genomlysas och vid behov revideras efter aktuella förutsättningar.

Den ekonomiska delen av nämndsplanarbetet har också sammanfattats under avsnittet ekonomi. I denna del ska endast de ekonomiska effekterna dokumenteras och beskrivas utifrån texterna från målområdena. För intresserade av respektive nämnds ekonomiska situation och utmaningar skulle denna sammanfattning vara tillräcklig för att skapa sig en bild av situationen.

Nämndernas analyser och andra bedömningar bildar underlag för kommunstyrelsens arbete med att framställa ett förslag på budget och kommunplan till kommunfullmäktige där de sammantagna ekonomiska förutsättningarna vägs samman. Under beredningen genomförs beräkningar och övriga överväganden. Under rubriken *Prioriteringar i budgetarbetet* beskrivs vilka områden som kommunstyrelsen har för avsikt att prioritera.

I direktiven påpekades vikten av ett helhetstänk för planeringen och därför skulle nämnderna samordna sin planering med andra nämnder och kommunstyrelsen.

Som underlag för beslut om kommunens investeringsverksamhet skulle nämnderna lämna förslag till investeringsplan för åren 2024–2028. För varje enskilt projekt skulle det lämnas en redovisning om motivet för investeringen, hur investeringsbeloppet har beräknats, effekter för verksamheten samt driftskostnadsmässiga konsekvenser. Samhällsbyggnadsnämnden fick i uppdrag att planera för en femårig investeringsplan för att bättre kunna fördela investeringar över tid istället för att koncentrera dem till tre år. På så vis skulle kommunen kunna få en bättre efterföljsamhet mellan beviljad budget och utfallet i investeringsredovisningen.

Prioriteringar i direktiven

Med bakgrund av de nuvarande planeringsförutsättningarna skapas det inte ytterligare utrymme än vad som redan är beaktat i planen för 2024. Snarare innebär förutsättningarna ett minskat ekonomiskt utrymme över tid för kommunen. Kommunstyrelsen kommer därför i budgetarbetet att fokusera på grundläggande resursbehov gällande kommunens kärnverksamheter. Detta inbegriper i huvudsak behov som uppkommer på grund av följande omständigheter:

- Volymförändringar förskola
- Volymförändringar grundskola
- Volymförändringar gymnasieskola
- Volymförändringar hemtjänst
- Tillkommande kostnader för nya lokaler
- Kostnader för infrastruktur som är nödvändig på grund av befolkningsökning
- Förändringar av vårdtyngd inom äldreomsorg och LSS

I det fall det skulle finnas ytterligare ekonomiskt utrymme kommer insatser för att förbättra måluppfyllelsen inom vissa utvecklingsområden att prioriteras. Ur aspekten att kommunens finansiella ställning är hårt ansträngd är utrymmet för ytterligare tillskott och satsningar, utöver de ovan angivna områdena, mycket begränsat.

Ambitionshöjningar måste finansieras inom respektive nämnd genom kostnadsminskningar. För att utvecklas måste därför nämnderna kostnadsanpassa, omprioritera, effektivisera och digitalisera sina verksamheter.

Driftbudgeten i kommunen

Driftbudget

Enligt budgetdirektiven kunde eventuella kompletteringar av budgetramarna ske i kommunstyrelsens beredning av budgeten. Sådana kompletteringar kunde bestå av justeringar på grund av exempelvis förändrat personalomkostnadspålägg, volymförändringar, förändringar i investeringsplanen som medför att resursförstärkningar till lokalkostnader och kapitalkostnader måste justeras. Vidare kunde det framkomma nya omständigheter som är av det slag att det motiverar en revidering av ramarna.

Allmänt kring budgeten

På grund av befolkningstillväxten har verksamheterna under de senaste åren tilldelats omfattande resurser, företrädesvis för volymökningar och ökad vårdtyngd men även för vissa kvalitetshöjande satsningar. Socialnämnden har de senaste åren även erhållit kompensation utifrån invånarnas behov och insatser. Kompensationen har främst varit riktad mot kommunens yngre invånare utifrån ohälsa och ökat utanförskap.

Nämnderna erhåller från och med budgetåret ingen ytterligare kompensation avseende volymer än justeringarna som görs i kommunplanen. Uppstår förändringar såväl positiva som negativa gällande befolkningen erhåller eller reduceras inte nämndernas tilldelning under innevarande år utan först till det efterkommande budgetåret.

I budgeten återfinns stora tillskott för lokaler mycket kopplade till ökade räntekostnader. Reserveringar av befintligt budgetutrymme har gjorts för att framöver kunna finansiera tillkommande lokalförsörjning på grund av befolkningstillväxten. Även några mindre reserveringar av medel till övriga reserver återfinns i budgeten.

Under ett antal år har nämnderna utöver erlagd plan erhållit stora tillkommande resurser genom riktade statsbidrag för olika typer av satsningar som exempelvis likvärdighetsbidraget inom skola samt olika satsningar inom det lönepolitiska området för karriärtjänster och förstelärartjänster. Utöver detta har även kommunfullmäktige prioriterat vissa ambitionshöjande åtgärder för att stärka kommunen.

Under 2024 återfinns fortfarande extremt stora tillskott i de riktade statsbidragen. Både inom äldreomsorgen som inom skolans områden. Däremot har inga detaljerade förutsättningar presenterats utifrån regeringsbudgeten inför kommande år. I budgetpropositionen återfinns vissa generella tillskott till skolans område och socialtjänstens område. Dessa statsbidrag som har aviserats i det generella har nu utfördelats i denna budget.

Mot bakgrund av det begränsade finansiella utrymmet för resursförstärkningar har därför kompensation för volymökningar och kostnadsökningar, som är en följd av tidigare fattade beslut, eller där nämnderna på kort sikt har små möjligheter att påverka kostnaderna, prioriterats. Verksamheten har även kompenserats för att kunna underhålla de senaste årens stora investeringar. Dessutom kompenseras nämnderna normalt för tillkommande lokalkostnader till följd av ny- och ombyggnationer. Trots det begränsade finansiella utrymmet medför samhällsutveckling kompensationer till styrelsen och nämnderna på historiskt höga nivåer för att täcka kostnaderna

i form av ökade räntor och ytterligare stigande priser samt ett nytt pensionsavtal inför 2024. Därutöver sker även någon enstaka ambitionshöjande satsning.

I följande tabell framgår respektive nämnds nettoresurstillskott i 2024 års budget och plan för de två efterföljande åren. Beloppen beskriver vad nämnderna erhåller, utöver vad som tidigare godkänts i föregående års ekonomiska plan. Även omföringar mellan nämnder återfinns i dessa belopp. VA- och renhållningsverksamheten har exkluderats.

I tillskotten ingår ingen kompensation för avtalsmässiga lönekostnadsökningar under 2024–2026. Lönekompensationen för 2024 kommer fördelas ut under nästa år till nämnderna och för planåren sätts utrymmet av centralt. För närvarande återfinns inga fastställda lokala nivåer för 2024 års lönerörelse. För kommunals avtalsområden är nivån satt till 3,3 procent av ett tvåårigt avtal om 7,4 procent där kommunals medlemmar erhöll 4,1 procent i 2023 års löneöversyn.

(miljoner kronor netto)	2023	2024	2025
Kommunstyrelsen	10,1	11,1	11,1
Kultur- och folkhälsonämnden	9,5	10,4	10,4
Samhällsbyggnads-nämnden	-2,5	0,9	2,0
Utbildningsnämnden	25,2	41,2	41,2
Socialnämnden	30,5	45,7	45,3
Summa	72,8	109,3	110,0

I ovan tillskott återfinns kompensation i linjär nivå för ökade pensionskostnader. Dessa kommer behövas regleras ner i nästkommande budget utifrån vart inflationen landar sommaren 2024.

I ovan tillskott återfinns bland annat följande delar av betydande omfattning.

- Kompensation av köpta tjänster 7,3 miljoner kronor
- Nämnderna kompenseras inför 2024 med pensionskostnader med 6,1 miljoner kronor. Personalomkostnadspålägg uppgår till 44,8 procent och höjs inför 2024 med 1,2 procentenheter för att uppgå till 46,0 procent vilket föranleder en kompensation om 6,1 miljoner kronor.
- Hyresjusteringar om 22,8 miljoner kronor för 2024 varav en extern ränteeffekt om 14,6 miljoner kronor som inte belastar nämnderna men kommunens gemensamma förvaltning.
- 2,0 miljoner kronor per år till kommunens arbete med samordning och utveckling av folkhälsoarbetet. I beloppet ska förebyggande arbete enligt metoden SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) inkluderas.
- Volym, befolkningsförändring inom förskole-, fritids-, grundskole-, gymnasieverksamheterna och äldreomsorgen med 22,5 miljoner kronor.
- Måltidspriser som samhällsbyggnadsnämnden erhåller för att kunna bibehålla kvaliteten på måltiderna för kommunens yngre och äldre invånare. Tillskottet om 1,5 miljoner kronor.
- El för belysningspunkter om 2,0 miljoner kronor för de ökade elpriserna i samhället för stunden. Även investeringsmedel för att konvertera dagens belysningspunkter till LED-belysning. 7,8 miljoner kronor per år sätts av i investeringsbudgeten.
- Färdtjänst om 3,2 miljoner kronor.

Avtalsmässiga löneökningar

De senaste årens lönekompensation har styrelse och nämnder erhållit kompensation under innevarande år när nivån för kompensationen fastlagts. I respektive nämnds budgetram 2024 har det därför inte tillförts resurser för de avtalsmässiga löneökningarna. I budget för 2023 har det tillförts resurser motsvarande de avtalsmässiga löneökningarna fr.o.m. den 1 april 2023. Detta beslut fattades i samband med budgetuppföljning ett för 2023 i juni månad och totalt utfördelades 41,9 miljoner kronor. Siffran kan jämföras med lönekompensationen året innan om 26,2 miljoner kronor, en ökning med 60 procent.

I framlagt förslag fördelas inte lönekompensationen ut till styrelse och nämnder förrän under nästkommande år. Fördelning sker först då nivåerna samt riktade satsningar och prioriteringar är fastlagda och löneavtal mellan fack och arbetsgivare är klara. Kommunals avtal är redan klart för 2024 då det senaste avtalet gäller för 2023 och 2024. Övriga förbunds avtal är föremål för förhandling.

För kompensation av avtalsmässiga löneökningar under 2024 avsätts ett belopp om 44,7 miljoner kronor. Dessutom ingår helårseffekten av 2023 års avtal.

Kommunstyrelsen bemyndigas att genomföra denna fördelning om löneöversynen inryms i avsättningens storlek, troligtvis i samband med kompletteringsbudgeten i april eller någon av de efterföljande uppföljningarna under året.

I planen avsätts det ytterligare 45,9 miljoner kronor under 2025 och 90,7 miljoner kronor under 2026.

Förändrat personalomkostnadspålägg

Under den senaste tioårsperioden har personalomkostnadspålägget justerats ner för att inför 2023 kraftigt vända uppåt igen. Inför 2023 justerades personalomkostnadspålägget upp med 4,65 procentenheter, från 40,15 procent till 44,80 procent. Anledningen till justeringen var för att finansiera det nya pensionsavtalet som träder i kraft från och med förste januari 2023.

Pensionsdelen i personalomkostnaderna 2023

När budgeten inför 2023 planerades hade kommunen endast preliminära uppgifter om arbetsgivaravgifterna och pensionskostnaderna från Sveriges kommuner och regioner. Inför 2023 var de lagstadgade arbetsgivaravgifterna, särskild löneskatt och premierna för avtalsförsäkringar oförändrade. Däremot visade kalkylerna på att kostnader för pensioner, med tanke på den nya pensionsöverenskommelsen, skulle behöva höjas kraftigt inför 2023. Höjningen till 2023 beslutades till 4,65 procentenheter för att motsvara en nivå om 44,80 procent i stället för 40,15 procent under 2022. Ökningen som endast avsåg pensionerna uppgick till en något högre del, 4,8 procentenheter.

Interna uttag för att täcka kommungemensamma kostnader

En översyn av de interna uttagen gällande fackliga företrädare, företagshälsovården och friskvårdskort föranleder inga justeringar för 2024 års personalomkostnadspålägg. Uttagen som görs för att finansiera de kommungemensamma kostnaderna uppgår till 1,15 procentenheter. Nedanstående ersättning till numera kultur- och folkhälsonämnden om 0,13 procentenheter är inkluderad.

Kommunens PO för 2022, 2023 och 2024 består av följande delar:

Procent	2022	2023	2024
Arbetsgivaravgifter	31,42	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar	0,13	0,13	0,13
Kollektivavtalad pension	8,20	13,00	14,20
Summa	39,75	44,80	45,75
Interna uttag	1,40	1,15	1,15
Rabatt äldre/yngre	-1,00	-0,90	-0,90
Summa totalt	40,15	44,80	46,00

Förslag inför 2024 och bilden framöver

Den sammantagna effekten innebär att personalomkostnadspålägget för verksamheterna utökas med ytterligare 1,20 procentenheter för att uppgå till 46,00 procent för 2024. Utökningen beräknas motsvara cirka 6,1 miljoner kronor i högre kostnader för verksamheterna. Respektive nämnds budget utökas motsvarande den kostnadsökning som det utökade personalomkostnadspålägget medför. För nämnderna blir således förändringen budgetmässigt neutral. Kostnadsökningen är kopplad till inflationsuppräknigen på tjänstepensionen.

Inflationens effekt medför att pensionerna under 2024 kommer räknas upp med 9,1 procent. Således behöver kostnaden för pensionerna täckas ytterligare. Under 2023 räknades pensionerna upp med 8,7 procent. I ökningen 2023 ingick också att premierna gick från 4,5 procent till 6,0 procent, således en premieökning om 33 procent.

För 2025 förväntas personalomkostnadspålägget att sänkas. Effekterna av en sänkning kommer bli tydligare efter att inflationsnivån sätts under juli månad 2024. Sjunker inflationen i förhållande till de 9,1 procenten som gäller för 2024 kommer den årliga kostnaden att sjunka. En lägre inflation får i det nya pensionsavtalet en allt större effekt än i tidigare avtal.

2025 och 2026 års nivå i kompensation till styrelse och nämnder är utfördelad för att uppnå en linjär ram. Vid sjunkande inflation kommer PO-pålägget att beräknas om inför 2025 och i så fall reducera styrelsens och nämndernas ramar. I förslaget för 2025 och 2026 utfördelas 41 960 tusen kronor. Motsvarande pluspost finns bokförd central för att balansera prognostiserad pensionskostnad från KPA.

Respektive nämnds budget justeras fr.o.m. 2024 samt planåren 2025 och 2026 enligt följande:

Justering personalomkostnadspålägg, tkr	2024	2025	2026
Kommunfullmäktige	5	40	40
Kommunstyrelsen	285	1 965	1 965
Kultur- och folkhälsonämnden	140	980	980
Utbildningsnämnden	2 625	17 975	17 975
Socialnämnden	2 675	18 350	18 350
Samhällsbyggnadsnämnden	385	2 630	2 630
Revisionen	5	20	20
Summa reducereing	6 120	41 960	41 960

Prisökningskompensation

Utbildningsnämnden och socialnämnden erhåller prisökningskompensation i sina budgetramar för köp av verksamhet såsom vårdentreprenader, institutionsersättningar, interkommunala eleversättningar och ersättningar till friskolor och förskolor.

Med tanke på inflationens utveckling i landet under 2023 och att prisbasbeloppets inverkan på kostnadsläget på flera av de verksamheter kommunen köper in uppgår denna kompensation till rekordhöga nivåer. Nivån under 2023 var dock ännu högre.

I tabellen redovisas nivån för 2024 i relation till nivån i 2023 års kompensation i tusentals kronor.

Prisökningskompensation tkr	2024	2023
Kultur- och utvecklingsnämnden		3 610
Utbildningsnämnden	5 010	4 020
Socialnämnden	2 210	3 805
Summa reducering	7 310	11 435

För planåren 2025 och 2026 avsåts motsvarande medel centralt.

Kompensationen som tidigare kultur- och utvecklingsnämnden erhöll för sina delar är nu överflyttad till utbildningsnämnden. Kompensationen från den tidigare nämnden avser främst gymnasie- och vuxenutbildning.

Övrig prisökning

För övriga typer av kostnader ges ingen generell kompensation. Inte heller intäkterna uppräknas. Genom att det inte sker någon uppräknings av intäkterna i form av exempelvis taxebundna avgifter och försäljningar skapas det sannolikt ett visst utrymme hos verksamheterna för att täcka merkostnader i form av allmänna prisökningar.

Styrelsen och nämnderna har möjligheten till bruttobudgetförändringar avseende denna anpassning.

Hyror och ramavtal med kommunfastigheter

Allmänt om hyror

Enligt ramavtalet mellan kommunen och Kommunfastigheter i Laholm AB ska den hyra kommunen erlägger i huvudsak motsvara bolagets självkostnader för att äga och förvalta lokalerna. Förslag till överenskommelse om räntesats samt kommande års hyresförändring ska upprättas senast den 1 september året före hyresåret. Syftet är att nästkommande års hyreskostnader i huvudsak ska vara kända för verksamheterna när man arbetar med planeringen inför kommande år. Dessutom kan vissa hyresförändringar vara av den karaktären att hänsyn ska tas till dessa vid kommunstyrelsens beredning av budgeten.

Ränta och avskrivning i hyresdelen justeras

I takt med att ränteläget har gått upp har bolagets externa ränta passerat kommunen internränta. Under 2023 uppgår räntan i hyresmodellen till 1,32 procent och intern räntan till 1,0 procent. Således har styrelse och nämnder erhållit kompensation i hyreskostnaderna för 2023 om den verkliga räntan. Tidigare när ränteläget varit under internräntan har nämndernas ramar reglerats upp till internräntenivå för att kunna få en följbär utveckling på hyreskostnaderna. Denna situation verkar nu vara passé.

Överenskommelse har träffats med bolaget om att räntesatsen för 2024 justeras upp med 1,27 procentenheter jämfört med 2023 års räntesats på 1,32 för att uppgå till 2,59 procentenheter.

Ökningen speglar bolagets prognostiserade snittlånesats för 2024. Ökningen inför 2023 uppgick till 1,15 procentenheter inför tidigare låga 0,17 procentenheter. Således har ökningen på räntesidan skett i rekordfart.

En justering av bolagets genomsnittsränta påverkar nämndernas internhyra med 1,27 procentenheter vilket innebär att en justering behöver göras av nämndernas budgetramar enligt följande tabell.

Ränta fastigheter samt justering av avskrivningar	
(tusen kronor)	2024
Kommunstyrelsen	1 140
Kultur- och folkhälsonämnden	2 285
Utbildningsnämnden	10 405
Socialnämnden	1 310
Samhällsbyggnadsnämnden	320
SUMMA JUSTERING	15 460

Totalt kompenseras nämnderna med 15 460 tusen kronor inför 2024 för ökade avskrivnings- och räntekostnader vilket motsvarar nivån om 1,27 procentenheters ökning på räntan. Totalt uppgår räntekostnadsökningen mot bolaget inför 2024 enligt fastställd nivå till 14 560 tusen kronor.

Under 2022 uppgick räntekostnaden som kommunen erlagt till bolaget till 1 920 tusen kronor. Under 2023 uppgår räntekostnaden till bolaget till 15 360 tusen kronor. Således uppgår räntekostnaden för kommunen 2024 till hela 29 920 tusen kronor.

Internhyror för befintliga lokaler

Bolaget kompenseras med motsvarande ökning av personalkostnaderna för städservice och fastighetsskötsel, i likhet med kommunen beräkning av kommunens personalkostnader inför löneöversynen 2024.

Ökningen avseende lönekostnader samt faktiskt reglering av antalet utförda timmar inom städservice och fastighetsservice medför följande justeringar inför 2024:

Städ-, fastighets- och verksamhetsservice 2024			
(tusen kronor)	Städ	Fastighetsservice	Just
Kommunstyrelsen	-40	20	-20
Kultur- och folkhälsonämnden	-10	265	255
Utbildningsnämnden	1 080	440	1 520
Socialnämnden	260	205	465
Samhällsbyggnadsnämnden	10	40	50
SUMMA JUSTERING	1 300	970	2 270

I budgetförslaget inför 2024 utökas nämndernas hyresnivåer med totalt 2 270 tusen kronor. Ovan matris visar fördelningen för varje nämnd.

Nedan tabell speglar förändringen mellan 2023 och 2024 gällande fastighetservice.

Justering fastighetservice			
(tusen kronor)	2023	2024	Just
Kommunstyrelsen	305	370	65
Kultur- och utvecklingsnämnden	2 290		-2 290
Kultur- och folkhälsonämnden		2 630	2 630
Utbildningsnämnden	5 180	5 820	640
Socialnämnden	1 365	1 565	200
Samhällsbyggnadsnämnden	170	215	45
SUMMA JUSTERING	9 310	10 600	1 290

Anpassning av bolagets vinstpålägg i internhyran

Ramavtalet mellan kommunen och bolaget bygger på kommunallagens principer om självkostnad för hyrorna. Bolaget har sedan några år erhållit ett beslut från Skatteverket om beskattning av bolagets inkomster. Skatteverket hänvisar i sitt beslut om en felaktig prissättning som inte kan bygga på självkostnadsprincipen i stället för marknadsmässigt reglerad hyresättning. Således måste bolaget utöver självkostnaden ta ut ett vinstpåslag som är skäligt för ett kommunalt bolag.

Vinstpåslagets beräkning utgår från en metod att bolaget ska ta ut en kompensation för den ekonomiska risk som kommunfastigheter tar samt att påslaget bör spegla kravet på avkastning som en utomstående part skulle ställt mot kommunen.

Enligt Skatteverket är ett skäligt vinstpåslag att avkastningskravet ska överstiga statslåneräntan (SLR) med minst ett par procentenheter. Påslaget ska beräknas efter en genomsnittlig statslåneränta samt ett tillägg om två procentenheter som riskpremie.

För 2023 är den genomsnittliga statslåneräntan till och med augusti månad 2,30 procent. Således blir vinstpåslaget 2,30 procent samt två procent i riskpremie. Därmed är vinstpåslaget för 2023 satt till 4,30 procent på bolagets intäkter jämfört med 2023 års nivå om 3,05 procent då statslåneräntan uppgick till 1,05 procent. Det medför en ökning om 1,25 procentenheter som kommunen ska erlägga bolaget via en ökad hyreskostnad. Vinstpåslaget gäller således både för hyror, städservice samt övrig försäljning av tjänster till kommunen.

För 2022 uppgick vinstpåslaget till 2,17 procent. För 2023 uppgick vinstpåslaget till 3,05 procent. En justering av nämndernas budgetar, utifrån ett vinstpåslag om 4,30 procent, visas i tabellen nedan.

Vinsttillägg kommunfastigheter	
(tusen kronor)	2024
Kommunstyrelsen	170
Kultur- och folkhälsonämnden	430
Utbildningsnämnden	1 680
Socialnämnden	240
Samhällsbyggnadsnämnden	70
SUMMA JUSTERING	2 590

Justeringen inför 2023 uppgick till 1 460 tusen kronor och inför 2022 uppgick den till 235 tusen kronor.

Anpassning av bolagets schabloner i internhyran

Ramavtalet mellan kommunen och bolaget bygger på en uppbyggnad utifrån fyra olika schabloner. Dessa schabloner revideras årligen utifrån ett genomsnitt för de fyra senaste åren. Regleringen är således både reducerande och höjande utifrån verkliga kostnadsläget.

Schablonerna mellan 2023 och 2024 har justerats enligt följande uppställning.

Ramavtalets schabloner, justering kronor per kvadratmeter				
	El, värme, va, avfall	Köpta tjänster	Administration	Underhåll
2023	169	120	59	85
2024	183	125	69	73
Summa	14	5	10	-12

Nedan tabell speglar förändringen för nämnderna mellan åren 2023 och 2024.

Ramavtalets schabloner justering	
(tusen kronor)	2024
Kommunstyrelsen	285
Kultur- och folkhälsonämnden	-690
Utbildningsnämnden	1 220
Socialnämnden	1 590
Samhällsbyggnadsnämnden	100
SUMMA JUSTERING	2 505

För att klara av justeringen av 2024 års hyresnivå enligt ramavtalet behöver nämnderna 2 505 tusen kronor mer i budgetram. Inför 2023 var motsvarande justering på schablonerna 140 tusen kronor.

Justering av hyresnivåer i befintliga objekt

Bolaget har en omfattande underhållsplan. Underhållsplanen innehåller komponenter som enligt redovisningslagstiftning ska indelas enligt ett särskilt regelverk. Detta medför således att nämnderna behöver kompenseras för tillkommande hyreskostnader på grund av värdebehållande investeringar i fastigheterna. Nämnderna behöver därutöver ytterligare kompensation på vissa anpassningar av verksamhetslokalerna.

Totalt behöver nämndernas ramar utökas med 1 900 tusen kronor per år från och med 2024. I nedan tabell specificeras vilka investeringar dessa avser som bolaget har komponentredovisat och därmed återfinns i hyresbilagan till kommunen.

Tillkommande större investeringar som påverkar hyran 2024 (tusen kronor)	Hyreskostnad	Investeringskostnad
Kommunstyrelsen		
Stadshuset garage	205	3 500
Lärbostäder Sunnanäng	63	1 100
Kultur- och folkhälsönämnden		
Teckningsmuseum, utv renovering	58	994
Simhall/Folkhälsocentrum, styr filter	185	3 192
Maximbiografen, fasad	64	1 102
Campus Laholm, belysning parkering	26	329
Campus Laholm, återuppbyggnad	376	7 000
Smedjebacken i Knäred, lokalanpassning	37	648
Utbildningsnämnden		
Våxtorpsskolan, dränering	57	725
Våxtorpsskolan, handikappanpassning	35	602
Nya Skottorpsskolan, utemiljö & solceller	206	3 566
Skottorpsskolan anpassning förskola	33	569
Skottorpsskolan ventilation och värme	70	1 197
Socialnämnden		
Familjecentralen	27	504
Jobbcenter, tillgänglighetsanpassning samt renovering kontor	108	1 856
LSS kontor, Stationshuset Laholm	350	3 467
SUMMA JUSTERING	1 900	30 351

Budgetmässig kompensation till nämnderna inför 2023

Enligt resonemangen ovan om de olika delarna som påverkar kommunens kostnader och nämndernas budgetar inför 2024 görs följande sammanfattning för de budgetmässiga korrigeringarna. Specifikationen enligt tabellen nedan gäller justeringarna totalt sett mot nämnderna.

Sammanfattning förändring budget (tusen kronor)	2023
Ränta/avskrivningar	15 460
Externa hyresintäkter/kostnader	-70
Städ	1 300
Fastighetsskötsel/verksamhetservice	970
Vinst, 3,05 procent % till 4,30 procent	2 590
Ramavtalets schabloner	2 505
SUMMA JUSTERING	22 755

Budgetmässig kompensation till nämnderna inför 2023

Nedan tabell beskriver total förändring mellan 2023 och 2024 för nämnderna.

Budgetmässig förändring nämnderna (tusen kronor)	
Kommunstyrelsen	1 570
Kultur- och folkhälsonämnden	2 200
Utbildningsnämnden	15 140
Socialnämnden	3 305
Samhällsbyggnadsnämnden	540
SUMMA JUSTERING	22 755

Hyresreglering mellan kommunen och kommunfastigheter mellan 2022 och 2023

Ovan finns beskrivit vilka justeringar som behöver göras inför 2024. Nedan tabell beskriver hur hyresförändringen är mellan kommunen och bolaget. Kommunen erhåller mellan åren en extern hyresökning om 22,8 miljoner kronor. Kommunen kommer under 2024 erhålla en hyreskostnad från Kommunfastigheter om 164,8 miljoner kronor för 2024 utifrån framlagd hyresdebitering enligt ramavtalet. Kostnader kan komma att tillkomma under 2024 för projekt som ej är kända i nuläget. För 2023 uppgår hyran till 142,0 miljoner kronor.

Detta fördelas enligt tabellen nedan.

Sammanfattning, förändring hyra kommunfastigheter (tusen kronor)	2024
Hyra till kommunfast 2023	142 000
Externa hyresintäkter	-70
Ränta 1,32 procent till 2,59 procent	14 560
Avskrivningar	900
Fastighetsskötsel/verksamhetsservice	970
Ramavtalets schabloner	2 505
Städ	1 300
Vinst, 3,05 procent till 4,30 procent	2 590
SUMMA JUSTERING	22 755
SUMMA HYRA 2023	164 755

Avsättning till centrala medel för ej kända hyresnivåer för kommunen inför 2023

Då detta är stort och komplext område avsätts utöver ovan förda resonemang en central budgetpost för tillkommande lokaler.

Totalt avsätts inför 2024 centrala medel om 4 000 tusen kronor för att kunna hantera ej beslutade projekt samt som reserv för eventuella fördyringar. Kommunen behöver också börja bygga upp en nivå budgetmässigt för att klara av kommande lokalkostnader som inträffar efter 2024. Även ta höjd för ökning i ersättningen till bolagen samt ytterligare stigande räntekostnader.

2025 är det avsatt 15,0 miljoner kronor och 2026 är det avsatt 37,0 miljoner kronor. Nedan speglar avsättningen av ekonomiskt behov utifrån tilltänkta lokalökningar för att tillgodose verksamhetens behov. Dessa medel finns reserverade central i väntan på beslut och vidare hantering.

Sammanfattning, poster som kommer påverka kommunens hyreskostnad framöver		
(miljoner kronor)	2025	2026
Beslutade Kommunfastigheter i Laholm AB		
Underhåll enligt bolagets verksamhetsplan	3,0	3,0
Junibackens förskola, Mellbystrand, ny avdelning	0,8	1,6
Glänninge, ny åtta-avdelningsförskola, ersätter fyra befintliga avdelningar	3,0	6,0
Vallbergaskolans kök och matsal	0,5	0,5
Ej beslutade Kommunfastigheter i Laholm AB		
Rökövningsbyggnad räddningstjänsten	1,1	1,1
Parkskolan Ombyggnation		3,7
Tingshuset	1,5	1,5
Beslutade Laholmshem AB		
Särskilt boende Solgården, Våxtorp, 40 platser		7,3
Förskola Solgården, Våxtorp 6 avdelningar		5,5
Randerslund, konvertering demensplatser	1,3	1,4
Ej beslutade Laholmshem AB		
Hemtjänstlokal Hishult	0,3	0,3
Hemtjänstlokal kusten		0,5
Extern inhyrning		
Behov av sex platser LSS boende	1,0	1,0
	12,5	33,4

Kostnadsökningen på befintliga hyror som redogjorts för ovan till Kommunfastigheter i Laholm AB beräknas öka med 22,7 miljoner kronor mellan 2023 och 2024. Lägg därtill ovan kostnader om alla lokaler blir beslutade så medför det en kostnadsökning mellan 2023 och 2026 på cirka 56 miljoner kronor. Därtill finns en osäkerhet kring den fortsatta ränteutvecklingen samt övriga effekter som inflationen ger på kostnadsutvecklingen för Kommunfastigheter.

Summeras behovet i den senaste antagna lokalförsörjningsplanen från kommunstyrelsen i oktober återfinns ett ytterligare behov för hyreskostnader om cirka 70 miljoner kronor fram till 2023.

Kostnadsminskningar för hyror till Kommunfastigheter AB

Enligt upprättat ramavtal mellan kommunen och Kommunfastigheter i Laholm AB ska förslag till överenskommelse om räntesats samt kommande års hyresförändring med mera upprättas senast den 1 september året före hyresåret. Utöver kapitalkostnader (räntor och avskrivningar) och bolagets externa hyreskostnader (exempelvis hyra av paviljonger) ska hyran täcka kostnader för bland annat fastighetsskötsel, el, värme, vatten, avfallshantering, administration, löpande underhåll och städ.

I kommunplansbeslutet för 2023 återfanns även besparingsuppdrag för Kommunfastigheter i Laholm AB i likhet med nämndernas besparingar. Fullmäktige gjorde bedömningen att även bolaget skulle bli föremål för kostnadseffektiviseringar, då bolaget betraktades som en kommunal förvaltning. Effektiviseringar skulle avse samtliga i hyran ingående kostnader med undantag

för kapitalkostnaderna och bolagets externa hyreskostnader. Denna typ av kostnader beräknades i hyresarket för 2023, inklusive tillkommande kostnader för pågående projekt, uppgå till cirka 84,3 miljoner kronor. Två procent av detta belopp utgör cirka 1,7 miljoner kronor.

Bolaget har via styrelsen tagit fram olika effektiviseringsåtgärder som medför att kommunen får 1,7 miljoner kronor lägre hyra under 2024 och de efterföljande åren. Om bolaget inte hade genomfört effektiviseringar hade nämndernas budgetramar inför verksamhetsåret 2024 behövt kompenseras med ytterligare 1,7 miljoner kronor. Bolaget verkställer nu sina åtgärder precis som kommunens nämnder och förvaltningar verkställer sina besparingar.

Förändrad internränta

En internräntekommitté inom Sveriges Kommuner och Regioner lämnar förslag till internränta som ska motsvara den genomsnittliga upplåningskostnaden för alla kommuner och regioner i landet. Av flera skäl är det viktigt att räntenivån är framåtblickande och förhållandevis trögrörlig.

Internräntan, som för innevarande år i kommunen uppgår till 1,0 procent, önskar SKR justera till 2,5 procent. Det är en ökning med 1,5 procentenheter. Senaste justering var inför 2022 när räntan justerades ned med 0,5 procentenheter från dåvarande 1,5 procent till 1,0 procent. Sedan dess har flertalet omfattande världsliga händelser inträffat som nu medför inflation i världen vilket lyfter räntan. En internränta på 2,5 procent speglar också ganska väl ränteläget som tidigare beskrivit gentemot Kommunfastigheter i Laholm AB där räntan är satt till 2,59 procent.

I framlagt förslag till budget justeras internräntan för 2024 med 1,50 procentenheter. Nämndernas ramar anpassas och regleras med följande tillskott.

Budgetmässig förändring nämnderna (tusen kronor)	
Kommunstyrelsen	1 880
Kultur- och folkhälsonämnden	550
Utbildningsnämnden	200
Socialnämnden	250
Samhällsbyggnadsnämnden	3 400
SUMMA JUSTERING	6 280

För samhällsbyggnadsnämnden påverkas också 2025 och 2026 av regleringen då stora investeringar ska genomföras som nämnden behöver ekonomiskt utrymme för att klara av i förhållande till dagens nivå. För år 2025 erhåller nämnden 4 235 tusen kronor och för år 2026 erhåller nämnden 5 335 tusen kronor.

Inför 2025 och framåt får frågan lyftas och analyseras igen. Troligtvis har snittlåneräntesatsen för sektorn justerats upp ytterligare något vilket kanske kommer medföra en högre procent-siffra från SKR till 2025 och framöver.

Behov av ytterligare resultatförstärkning under 2024 och 2025

I budgetbeslutet 2023 beslutade kommunfullmäktige om åtgärder för att komma till bukt med kostnadsförändringen som uppstått i kommunen. Fullmäktige aviserade en skattehöjning om 52 öre som skulle inbringa 27,0 miljoner kronor. Fullmäktige beslutade även om besparingar om 35,0 miljoner kronor.

Inför 2023 kunde det konstateras att kostnadsutvecklingen i sektorn var kraftig. Ökningen berodde på flera olika faktorer men några faktorer påverkade mer än andra.

- Pensionskostnadernas ökning till följd av nytt avtal medförde en prognostiserad ökning om 52,0 miljoner kronor för 2023. I senaste prognosen efter augusti uppgår ökningen till 64,0 miljoner kronor. Inför 2024 uppgår kostnadsökningen till närmare 80 miljoner kronor.
- Inflationens utveckling vilket påverkar merparten av kommunens olika kostnadsposter såsom exempelvis livsmedel och el-priser. Inflationens utveckling har också medfört ett ökat kostnadsläge generellt.
- Ränteutveckling som slagit mot fastighetsbeståndet som kommunen hyr in via Kommunfastigheter i Laholm AB där kommunen under två år gått från en ränta på 0,17 procentenheter till 2,59 procentenheter i framlagt budgetförslag. Denna ränteeffekt medför närmare 22,0 miljoner kronor.
- Kostnadsökningstakten inom socialnämndens ansvarsområde med den service och vård som kommunen behöver ge sina medarbetare har föranlett ett ofinansierat behov som har behövt att täckas.

Kostnadsökningen mellan utfallet 2022 och prognosen för 2023 efter augusti månad pekar på en kostnadsökningstakt som föranlett en resultat effekt på 107,6 miljoner kronor. Kostnadsökningen uppgår till 10,6 procent i framlagd prognos efter augusti. Skatteintäkter och utjämning ökar endast med 3,7 procentenheter.

Kommunens finansiella ställning och möjligheter till tillväxt påverkas i hög grad av samhällets utveckling och av andra yttre faktorer de kommande åren. I efterdyningarna av pandemiåren har det uppstått en problematik av utbud och efterfrågan på varor och tjänster vilket föranlett stora kostnadsökningar för den offentliga sektorn. Utifrån krigssituationen i Europa har de ekonomiska effekterna föranlett ännu större ekonomiska hål med kraftigt stigande inflation och energipriser som rusat till enorma höjder.

Inflationens utveckling i landet i kombinationen med en uppåtgående ränteutveckling, för att bromsa inflationens framfart, föranleder stora kostnadsökningar för sektorn. Effekterna kommer att medföra svårigheter att nå en tillfredställande resultatnivå med en ekonomi i balans. Ett nytt pensionsavtal har träffats inom sektorn, mellan SKR och de fackliga organisationerna, som föranleder kraftiga ekonomiska fördyringar.

SKR:s senaste skatteunderlagsprognos visar att kombinationen med kostnadsökningarna i samhället och det nya pensionsavtalet medför en reallt försvagad konjunktur (lågkonjunktur) där kommunens köpkraft urholkas. Reallt kommer sektorn under de närmaste åren att erhålla ungefär hälften av snittet för de senaste tio åren, i skatteutveckling och ekonomiskt utrymme. Denna utveckling medför att det blir allt svårare att finansiera välfärden och demografins utmaningar då kostnadsökningarna tar upp ett allt större finansiellt utrymme.

För att under planperioden, och åren därefter, uppnå en tillfredställande nivå på det finansiella resultatet förutsätter den ekonomiska planen ytterligare en resultatförstärkning på 6,5 miljoner kronor från och med budgetåret 2024 och ytterligare 3,5 miljoner kronor från 2025, således 10,0 miljoner kronor från och med 2025.

Resultatförstärkningarna inför 2024

Utöver tidigare beslutade besparingar om 35,0 miljoner kronor ingår i budgeten följande två delområden där kommunen ska arbeta med resultatförstärkningarna.

Delområde ett.

Under 2024 och 2025 ska ytterligare effekter av en förändrad nämnds- och förvaltningsstruktur genomföras. Förutom de effekter om 5,9 miljoner kronor som avvecklingen av en förvaltning inför 2024 innebar ska kommunen uppnå effektiviseringar inom förvaltningarnas områden som bygger på en ökad samordning.

Samordning kan ske exempelvis inom följande områden.

- En sammanhållen skolorganisation
- En sammanhållen arbetslinje
- Samordning inom tekniska enheten mellan drift-, avfalls- och fordons/transportverksamheterna
- Samordning inom kulturenheten mellan kultur-, kulturskole- och biblioteksverksamheterna.
- Samordning mellan integrationsuppdraget och ekonomiskt bistånd
- Samordning av ledningsstrukturerna inom daglig verksamhet
- Utveckling av effektivare administration inom kommunstyrelsens förvaltning och respektive förvaltningsledning
- Översyn av olika ledningsstrukturer
- Eller andra områden som kan tänkas uppkomma vid en kartläggning av effektiviseringsmöjligheter.

Effektiviseringen som ska uppnås är att reducera ramarna med 3,5 miljoner kronor under 2024 samt med ytterligare 3,5 miljoner kronor under 2025 för ett ackumulerat värde om 7,0 miljoner kronor under tvåårsperioden.

Nämnderna ska få genomföra en kartläggning över möjligheter till effektiviseringar. Kartläggningen ska innehålla analyser och konsekvensbeskrivningar av påverkan på såväl samhällsservice till invånarna som på kommunens inre organisation och ska sedan ligga till grund för kommunfullmäktiges beslut om ramreduceringar.

Delområde två.

Under 2024 beslutar kommunfullmäktige om en effektivisering som bygger på att minska behovet av att köpa in konsulttjänster till kommunens verksamheter. Således ska kommunens egna medarbetares kompetenser stärkas vilket medför ett minskat behov av inköp av konsulter och tjänster. Besparingen kan ske både genom mindre inköp av inhyrd personal som av rena konsultavrop. Beloppet är kopplat till konsulttjänster som återfinns inom kommunens driftbudget.

Volymförändringar

Med volymförändringar avses i huvudsak ökade eller minskade resursbehov på grund av nedanstående förändringar.

- Antal inskrivna barn och vistelsetid i förskola och fritidsverksamhet
- Antal elever i grundskolan
- Antal elever i gymnasieskolan
- Insatser inom hemtjänst (timmar)

Inför 2024 års budget erhåller nämnderna anslag för volymökningar utifrån uppföljning två 2023 samt antagande om befolkningsförändring 2024. Utöver tilldelad ram i budgetbeslutet erhåller inte nämnderna någon ytterligare kompensation för 2024.

Respektive nämnd måste således arbeta med sina interna fördelningar samt klara av avvikande volymer inom ram. Nämnderna är ansvariga för avvikelserna som uppstår och kan därför tvingas göra åtgärder under innevarande år istället för att nämnderna förväntas kompenseras ytterligare utöver kommunplanbeslutet om volymtillskott. Nämnderna erhåller inte någon justeringen av tilldelade anslag heller utifrån en eventuellt sjunkande befolkning i respektive volymgrupp.

Utbildningsnämnden

Tabellen nedan beskriver utvecklingen och förändringen inom utbildningsnämndens ansvar. Tabellen visar också att det sker förändringar inom grundskolan medan fritidshem och förskoleverksamheterna förblir oförändrade.

Kompensation barn- och ungdom inför 2023			
(tusen kronor)	Förskola	Fritidshem	Grundskola
Antal barn/elever 2023	1 421	1 100	3 058
Antal barn/elever 2024	1 385	1 160	3 080
Justering antal barn/elever	-36	+60	+22
Elevpeng 2023	104 000	33 060	56 770
Elevpeng 2024	115 200	35 000	59 400
SUMMA JUSTERING INFÖR 2024, kompensation 90%	-3 640	1 890	1 190

Mot bakgrund av ovanstående tabell om elevtal och en kompensationsgrad och justering om 90 procent justeras nämndens budget, för volymrelaterade kostnadsförändringar, med - 3 640 tusen kronor för förskola, +1 890 tusen kronor för fritidshem och +1 190 tusen kronor för grundskola från och med budgetåret 2024. Inom nämndens tre stora områden skådas nu en uppgång både inom grundskolan och fritidshem. Gällande fritidshem har det varit en ökningstakt de senaste åren efter det kraftiga fallet under pandemiåret 2020. Ökningen mellan 2023 och 2024 bedöms bli hela 60 barn vilket skulle medföra den högsta nivån av inskrivna barn som kommunen haft. Ökningen beror till delar på att antalet elever i grundskolan ökar. Inom förskolas verksamhet är det ett kraftigt tapp i antalet barn. Inför 2024 reduceras antalet ner med hela 36 barn vilket medför en kraftig reduktion av tillskotten.

Avseende elavtalet inom gymnasieverksamheten visar det på ett stigande antal elever för 2024. Ökningen mellan åren bedöms uppgå till 18 fler barn och totalt uppgå till 890 elever. 2024 års peng har beräknats med uppskattning för den externa ersättningen för interkommunala skolor utifrån antal och vilka program som eleverna ska studera på. Andelen elever som valt att studera på Osbecksgymnasiet uppgår till 42 procent vilket motsvarar 374 årselever. På externa skolor beräknas således 58 procent gå vilket motsvarar 516 elever.

Elever som går på externa enheter medför oftast en fördyring då verksamheten får en högre kostnad per elev än om den hade gått på Osbecksgymnasiet. Denna fördyring syns i årets snittpeng per gymnasieelev.

2024 års peng beräknas således på 890 elever finns inom kommunens gymnasieverksamhet. Efter budgetmässiga korrigeringar i förhållande till 2023 års peng med löneöversyn,

kompensation för köpta tjänster och lokalkompensation har 2023 års peng reviderats upp till 136 tusen kronor per elev från utgångsläget om 126,4 tusen kronor per elev vid föregående kommunplan.

Genom att det är 18 fler elever totalt och att en större andel går på externa enheter medför det en något högre peng. Pengen för 2024 är satt till 136,6 tusen kronor.

Justering anslag gymnasieverksamhet		
(tusen kronor)	2023	2024
Antal elever	872	890
Elevpeng	136 000	136 600
Summa budgetram	118 600	121 575
Justering		25
SUMMA JUSTERING INFÖR 2024		3 000

Således har nämnden behov av 3 000 tusen kronor. Då ökningen till största del återfinns inom externa enheter finansieras 2 370 tusen kronor via anslaget för köp av tjänster och 630 tusen kronor via elevpengen till Osbecksgymnasiet.

Socialnämnden

Socialnämnden fortsätter att erhålla medel för att tillgodose invånarnas behov. Nämnden erhåller anslag för olika handläggartjänster inom individ- och familjeomsorgen. Tillskott sker för familjehemssekreterare, barnsekreterare och handläggare för barn- och unga. Avsikten med dessa tillskott är att tillgodose behovet som finns för handläggning inom olika delar kopplade till kommunens yngre invånare. Bättre fördelning och belastning kanske också kan förbygga minskat behov inom placeringarna.

Nämnden erhåller 14 000 tusen kronor från och med 2024 främst för ökade placeringskostnader inom barn och unga i kommunen.

Nämnden erhåller också 6 000 tusen kronor per år för tillskapande av sex boendeplatser inom LSS-verksamheten. Förhoppningsvis kan även detta tillskott reducera kostnaden för personlig assistans samt tillgodose att kommunen kan arbeta bort den kö som finns inom LSS.

Volymerna inom hemtjänsten med nuvarande befolkning och demografisk förändring framöver medför att kostnaderna förväntas ta fart igen från och med 2026. Medel för kommande volymer finns avsatta centralt på kommunens gemensamma finansförvaltning.

Anledningen till att behovet har bromsats upp är att en upphandling av tio somatiska särskilda boendeplatser har genomförts samt att åtta demensplatser har konverterats på fridhemshus i Lilla Tjärby.

Inför 2024 har förvaltningen lämnat följande behov. Här framgår analogt med resonemanget ovan om tillskapande av demensplatser och upphandlade somatiska platser sjunker behovet från utfall 2022 till budgetprognos för 2024. Minskningen motsvarar 3 245 timmar till ett värde om 1,4 miljoner kronor.

Hemtjänsttimmar enligt socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL)			
År	SoL och HSL	Enbart SoL	Enbart HSL
2022	236 835	193 211	43 624
2023	250 000	205 000	45 000
2024	233 600	195 973	37 627
2025	236 900	198 742	38 158
2026	247 400	207 550	39 850
2027	257 000	215 604	41 396

Nämndens ram reduceras med 1 400 tusen kronor från och med 2024. När volymerna återigen tar fart kommer ramen behöva räknas upp igen.

Central reserv

För att skapa möjlighet att anslagstäcka oförutsedda kostnader, som det inte funnits underlag för att beakta i respektive nämnds budget, anslås det medel om 2 000 tusen kronor på centralt anslag i 2024 års budget. Dessutom avsätts i planen 16 000 tusen kronor under 2025 och 32 000 tusen kronor under 2026 för volymrelaterade kostnader för tillkommande befolkningsökning samt den nuvarande befolkningens behov.

För att ta höjd för lokalkostnader som ännu är något oklara budgeteras preliminära kostnader om 2 000 tusen kronor för detta ändamål.

För budgetåret 2025 avsätts 13 000 tusen kronor, 2026 avsätts 35 000 tusen kronor. Anledningen till de stora avsättningarna för planåren har sin förklaring i beställningar av investeringsprojekt som är gjorda hos kommunfastigheter. Det finns även effekter utifrån att kommunfastigheters schabloner för el, värme, va och avfall är på väg upp samt att en kraftigt stigande ränta troligtvis kommer påverka åren framöver.

Övriga tillskott till nämnderna

Utöver ovan beskrivna ramförstärkningar återfinns några ambitionstillskott till nämnderna. Dessa tillskott finns beskrivna i Ansvar för Laholms ställningstagande samt i bilagan ekonomiska konsekvenser.

Gemensam förvaltning och finansieringen i kommunplanen

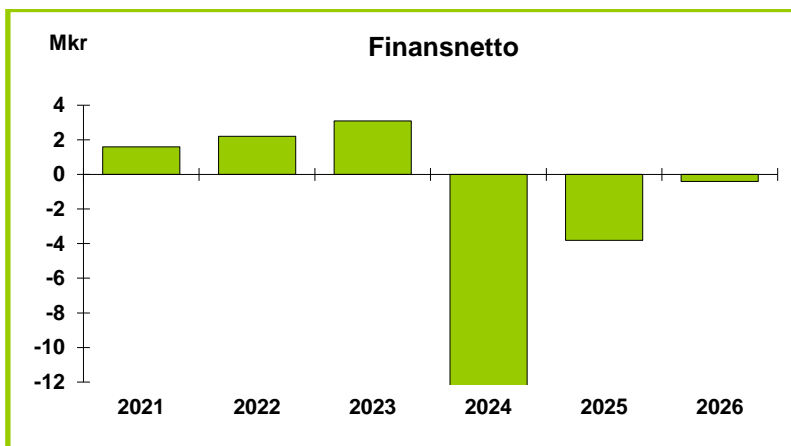
Finansnettot

Finansnettot, som beskriver skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader. Tidigare år har kommunen haft ett litet men positivt finansnetto. Från och med 2023 och framöver kommer kommunen ha stora negativa finansnetton då den finansiella kostnaden för pensioner har ökat så mycket på grund av inflationen för den förmånsbestämda pensionsdelen.

Genom att kommunen inte har några lån och det inte planeras någon nyupplåning består de finansiella kostnaderna i huvudsak av räntekostnaden på pensionsskulden. Räntekostnaden på pensionerna beräknas till 19,5 miljoner kronor 2024, 8,4 miljoner kronor 2025 och 5,1 miljoner kronor 2026. Resterande kostnader är kopplade till olika typer av kostnader för bank och likvidhantering.

I de finansiella intäkterna ingår framförallt borgensavgift från Laholmskem AB. För 2024 beräknas borgensavgiften inbringa cirka 3,4 miljoner kronor med en liten ökning efterföljande år med 0,1 miljoner kronor per år. Under 2023 erhöll inte kommunen någon återbäring från Kommuninvest, för 2023 var denna budgeterad till 0,6 miljoner kronor. Då den uteblev för 2023 finns den inte heller upptagen under 2024 och åren som följer. Skulle Kommuninvest generera ett överskott 2023 kan det bli aktuellt med återbäring igen under efterföljande år.

I takt med att räntorna går upp i samhället erhåller också kommunen medel både för likvider på bankkonto men även utifrån reversen mot kommunfastigheter på cirka 187 miljoner kronor samt för medel som lånas ut via koncernkontot. Ränteintäkter är budgeterade med 1,2 miljoner kronor.

Pensionskostnader

Förändrat pensionssystem från och med 2023

Strax innan årsskiftet träffade SKR, Sobona och de fackliga organisationerna en överenskommelse om nya pensionsvillkor för alla anställda inom kommuner, regioner och kommunala bolag gällande ett förändrat pensionssystem från och med 2023. Det nya avtalet heter AKAP-KR.

Syftet med överenskommelsen är att sektorn ska kunna möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, bibehålla och rekrytera medarbetare samt att göra en övergång från ett förmånsbestämt pensionssystem till ett avgiftsbestämt system.

Övergången från förmånsbestämd del innebär att det är möjligt för kommuner att förutse kostnaderna och övertid minska de snabbt ökande pensionskulden (avsättningarna på balansräkningen). Anledningen till att sektorn skulle bli mer attraktiv har sin förklaring i att premierna ökar från 4,5 procent till 6,0 procent.

Tanken är att, över tid, ska endast detta pensionssystem finnas och alla pensionspremier ska vara avgiftsbestämda. Tidigare avtal ska fasas ut vilket i och för sig kommer ta tid. De nya villkoren i avtalet är följande:

- Sex procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till 7,5 inkomstbasbelopp.
- 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, har tidigare varit 30 procent.
- För löntagare är 68 år ålder för pensionering 2022 och från och med 2023 är åldern 69 år med en pensionsavgift om 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.
- De avgiftsbestämda delarna ska räknas upp med inflationen (prisbasbeloppet) årligen. Tidigare har endast den förmånsbestämda pensionen och ansvarsförbindelsen räknats upp.

Pensionskostnaderna för perioden 2024-2026

Pensionskostnaden består i huvudsak av utbetalningar till pensionärer, där förmånen intjänats före 1998, årets nyintjänande av förmånsbestämd ålderspension och premien för den avgiftsbestämda delen som uppgår till 6,0 procent av lönen för samtliga anställda. Dessutom tillkommer löneskatt på samtliga kostnader.

För 2024 uppgår pensionskostnaderna i budgetuppföljning två till 179,3 miljoner kronor varav 83,5 miljoner kronor avser utbetalningar av årets intjänade pension, 39,1 miljoner kronor utbetalningar av tidigare intjänade pensioner, 55,4 miljoner kronor skuldökning inklusive finansiell kostnad och 1,3 miljoner kronor övriga kostnader och avgifter. Samtliga belopp inkluderar särskild löneskatt.

Tabellen speglar utvecklingen under budgetåret och planåren gällande pensionskostnader, ansvarsförbindelse och avsättning pensioner.

Ansvarsförbindelse är pensionsåtagande mot tidigare medarbetare intjänade till och med 1998. Avsättning pensioner är den förmånsbestämda delen för pensionsrätt överstigande 7,5 inkomstbasbelopp gällande medarbetare födda till och med 1985. Är medarbetaren född från och med 1986 betalas pensionsrätten för den förmånsbestämda delen ut löpande.

Pensioner (Miljoner kronor)	2024	2025	2026
Intjänad avgiftsbestämd del	81,8	80,2	82,6
Utbetalningar	39,1	40,0	40,4
Skuldförändring	35,9	0,7	-5,0
Finansiella kostnader, ränta	19,5	8,4	5,1
Avgifter	1,3	1,3	1,3
Summa pensionskostnader	179,3	131,5	125,2
Ansvarsförbindelse	469,8	468,4	454,8
Avsättning pensioner	177,4	215,3	219,6

I förhållande till den prognostiserade kostnaden för 2023 ökar kostnaderna kraftigt under 2024 på grund av det nya avtalet och inflationens påverkan. Kostnadsökningen uppgår till 21,3 miljoner kronor. Ökningen syns mest på skuldförändringen och ränteposten.

I nedanstående diagram framgår, med nuvarande redovisningsprinciper, att trenden är att kostnaderna återfinns på någorlunda samma nivå även om det finns variationer mellan åren. Tidigare har kommunen haft en uppgång.

Skatteinkomster

Laholms kommuns relativa skattekraft (antal skattekrönor per invånare i förhållande till riksgenomsnittet) ökade fram till 2013. Under de senaste åren har den emellertid minskat något för att under 2021 års beskattning försämrats ytterligare lite. Anledningen till förstärkningen var att den beskattningsbara förvärvsinkomsten inte riktigt hade samma utveckling i Laholm som riket hade. Under pandemiåret 2020 stärktes skattekraften lite och då drabbades Laholm inte lika hårt som landet totalt. Pandemin hade således inte samma påverkan i kommunen som för landet totalt.

2021 års relativa skattekraft uppgick till 86,7 procent (87,6 2020) som är det senaste stängda beskattningsåret. I takt med att den relativa skattekraften har sjunkit har skatteinkomsterna urholkats något. 2022 års slutliga beskattning fastställs i början av december 2023. Kommunen har återfunnit sig i samma läge en längre tid nu.

Skatteinkomstberäkningarna i budgeten och planen bygger på den av Sveriges Kommuner och Regioner under oktober framtagna skatteunderlagsprognosen för åren 2022–2026. Enligt denna prognos uppgår respektive års uppräknig till följande:

Skatteunderlagsutveckling	2022	2023	2024	2025	2026
Utveckling i procent, SKR oktober 2023	5,6	4,7	3,3	5,0	4,3
Utveckling i procent, SKR oktober 2022	5,2	4,0	4,5	4,1	

Nedan återges hur prognosen var oktober föregående år, inför kommunplan 2023. Framför allt är det 2022 och 2023 års siffror som har förbättrats kraftigt. Återgången efter effekterna av coronapandemin har blivit betydligt bättre. Men för 2024 medför lågkonjunktrens utveckling en kraftig försämring i förhållande till kommunplanen 2023. Reduceringen på ett år i skatteunderlagets tillväxt uppgår till hela 1,2 procentenheter. Från och med 2025 förutspås en kraftigare uppgång igen.

Den genomsnittliga skatteunderlagsutvecklingen har under de senaste tio åren uppgått till 4,1 procent per år med 2023 som slutår. Detta visar att samhället är kvar på relativt kraftiga ökning- ar de senaste åren som hjälper till att lyfta snittet. Pandemiåret 2020 och den begynnande låg- konjunkturen som syntes 2019 har dragit ner det tioåriga snittet kraftigt.

Skatteunderlagsut- veckling	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Utveckling i procent	4,02	3,36	3,16	5,05	4,95	4,49	3,72	2,82	2,10	5,30

2022 års preliminära skattetillväxt från Skatteverkets beräkning i oktober tyder på en tillväxt för 2021, på över fem procent, slutligt utfall presenteras i december 2022.

Skatteunderlagsutveckling, beskattning	2021 definitiv	2022 prognos oktober
Beskattningsbar förvärvsinkomst Laholm, mkr	5 457,9	5 804,2
Beskattningsbar förvärvsinkomst riket, mkr	2 500 408,2	2 636 876,1
Utveckling Laholm 2021		4,88 %
Utveckling Riket 2021		5,30 %
Utveckling Laholm 2022 preliminärt		6,34 %
Utveckling Riket 2022 preliminärt		5,45 %

Preliminärt för 2022 ser tillväxten i den beskattningsbara förvärvsinkomsten i Laholm ut att matcha rikets utveckling väl och mer därtill. För Laholms preliminära siffror avseende oktober uppgår den till 6,3 procent och för riket till 5,5 procent.

Det som skapar underlag för framtida skattetillväxt är samhällsförutsättningarna som leder till att BNP utvecklas positivt. Är BNP tillväxten negativ sker en inbromsning i tillväxten vilket medför en ekonomisk återgång.

Tabellen nedan, som kommunens budget bygger på, speglar utvecklingen i samhället med siffror från Sveriges kommuner och regioner från oktober 2022. Regeringen har ännu inte presenterat sin syn på tillväxten och samhällsfaktorerna då de ännu inte redogjort sin budgetproposition.

SKR:s prognos september 2023, %	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	2,8	-0,6	1,0	3,6	2,4
Sysselsättning	2,3	2,0	-0,3	1,7	1,4
Arbetslöshet	7,5	7,6	8,6	8,6	8,0
Timplöner	2,7	3,8	3,9	3,4	3,3
Inflation, KPIF	7,7	5,9	2,3	2,1	2,0

Siffrorna från Sveriges kommuner och regioner visar på kraftigt försämrade samhällsnyckeltal för utvecklingen under 2024. Efter ett par års uppgång under 2021 och 2022 efter pandemin har det nu stått stilla under 2023. Lågkonjunkturen förutspåddes komma under 2023 men har nu tryckts fram till 2024 som kommer bli ett svårt år samhällsekonomiskt med ökad arbetslöshet.

Skatteintäktsberäkningarna förutsätter en utdebitering om 20,58 kronor per skattekrona under hela planperioden. Enligt framlagt förslag till budgeten ligger en utökad utdebitering om 82 öre

vilket medför en skattesats om 21,40 öre per skattekrona. Vidare utgår beräkningarna för 2024 och åren därefter bygger på en blygsammare befolkningsökning i kommunen än de senaste åren.

Utjämning, fastighetsavgift och generella statsbidrag

Kommunalekonomisk utjämning

Systemet för kommunal utjämning består av inkomstutjämning, kostnadsutjämning och regleringsbidrag/avgift.

Kommunerna erhåller ett statligt bidrag, inkomstutjämningsbidrag, som beräknas med utgångspunkt från skillnaden mellan garanterad och egen skattekraft. Den garanterade skattekraften uppgår till 115 procent av medelskattekraften. Räcker inte anslagets nivå att finansiera den garanterade nivån justeras detta genom att kommunerna själva får betala en regleringsavgift.

Överstiger statens avsatta anslag kommunernas garanterade nivå betalar staten ut ett regleringsbidrag. Bidraget/avgiften kan även användas för att ge extra bidrag utöver uppräknings i takt med skatteunderlaget samt för att hantera ekonomiska regleringar mellan staten och kommuner. Kostnadsutjämnings syftar till att utjämna de skillnader som orsakas av strukturella faktorer som ligger utanför den enskilda kommunens påverkansmöjlighet, som exempel skillnader i ålderssammansättning och social struktur. Kommuner med en ogynnsam struktur får ett bidrag medan kommuner med en gynnsam struktur får betala en avgift till staten. Systemet finansieras i sin helhet genom bidrag och avgifter mellan kommunerna.

Utöver ovan beskrivna system finns ett särskilt utjämningsystem för utjämning av kostnader för stöd och service till funktionshindrade (LSS) och personlig assistans (LASS). Kommunen har under ett antal år haft en standardkostnad som var lägre än genomsnittet och har därför betala till utjämningsen.

Fastighetsavgift

År 2008 infördes en kommunal fastighetsavgift. Utbetalningen till kommunerna under detta år utgick från ett visst antal kronor per invånare. From 2009 tillfaller däremot förändringen av taxeringsvärdet respektive kommun. Den årliga intäktsförändringen adderas till det ursprungliga regleringsbeloppet.

Under 2024 beräknas den totala intäkten från fastighetsavgiften uppgå till 83,1 miljoner kronor vilket är en ökning med 1,2 miljoner kronor i förhållande till 2023 års prognos.

Generella statsbidrag samt ett par riktade statsbidrag

De senaste åren och framför allt under 2020 har det gjorts satsningar på generella statsbidrag till sektorn. Under 2020 och 2021 påverkade coronapandemin tilldelningen av generella tillskott utifrån att sektorns ekonomi påverkades kraftigt negativt då svensk ekonomi stannade upp och skatteunderlagets tillväxt endast uppgick till 2,1 procent.

Behoven av ytterligare generella statsbidrag har de senaste åren visat sig genom att stora delar av landets kommuner inte maktar med välfärdens utmaningar och demografins påverkan. Detta medför, hos många kommuner, negativa resultat och en ogynnsam utveckling i samhället avseende service för respektive kommuns invånare.

Efter tillskotten under 2020 och 2021 har statsmakten varit försiktiga med mer resurser till välfärden med utgångspunkt att kompensationen under pandemiåren kanske blev för kraftig vilket föranledde att 2020, 2021 och 2022 blev de tre starkaste resultatet i sektorns historia.

Med en ovisst regeringsbildning inför 2023 aviserades inga tillskott innan fullmäktige klubbade budgeten inför 2023 inte framlagt någon budgetproposition som övergångsregeringen lade fram. Statsmakten aviserade sent under hösten 2022 i budgetarbetet efter regeringsbildandet blev klart ett tillskott om 4,2 miljarder kronor till kommunerna vilket resulterade i tillskott för Laholm om cirka 10,5 miljoner kronor.

Nedan finns beskrivet de historiska tillskotten som är kvar från och med 2017.

Generella tillskott, statsbidrag	Sektorn, miljarder kr, 2023	Laholm, miljoner kr, 2023	Kronor per invånare
Välfärdsmiljarder 2017	7,0	17,8	670
Ökning av statsbidrag inför 2019, fortsatt satsning på välfärden	7,0	17,8	670
Vårändringsbudgeten, Vårbudgetpropositionen 2020	8,75	22,3	840
Budgetbeslut riksdagen inför 2022, generellt tillskott	2,1	5,3	200
Generellt tillskott i riksdagens beslut inför 2023. Stärka välfärden	4,2	10,6	397
Generellt tillskott i budgetpropositionen inför 2024. Stärka välfärden	7,0	17,6	662
SUMMA TILLSKOTT	36,0	91,4	

Tillskott för mer resurser i välfärden

För att öka resurserna i välfärden tillförde Riksdagen 10 miljarder kronor till kommuner och landsting från och med år 2017. Totalt fördelas 7,0 miljarder kronor av det totala beloppet till kommunerna under 2023. Tillskottet har tidigare fördelats med ett belopp per invånare och med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Från och med 2021 sker fördelningen helt kopplad till invånarantal.

För 2023 erhåller kommunen endast bidrag utifrån befolkningstal. Kommunen kommer erhålla 670 kronor per invånare vilket kommer motsvara cirka 17,8 miljoner kronor.

Dessa medel erhåller kommunen årligen tills annat beslutas av Sveriges riksdag. Bidraget återfinns i posten regleringsbidrag.

Ökning av statsbidraget from 2019

Regeringen aviserade i budgetpropositionen 2018 en ökning av det generella statsbidraget från och med 2019. Statsbidragets storlek uppgick till fem miljarder för 2019 och ytterligare fem miljarder för 2020. För kommunsektorn uppgår tillskottet till 7,0 miljarder kronor. Tillskottet motsvarar för Laholms kommun cirka 17,8 miljoner kronor från och med 2020 och därmed motsvarar även detta bidrag till 670 kronor per invånare. Bidraget återfinns i posten regleringsbidrag.

Ökning av statsbidraget from 2020 utifrån beslut i vårändringsbudgeten och vårpropositionen

I vårändringsbudgeten för 2020 beslutade Sveriges riksdag om ytterligare satsningar på de generella statsbidragen, mycket kopplat till effekterna av Corona, men även för att kompensera de generella statsbidrag statsmakten beslutat om före Coronapandemins utbrott. Avsikten med bidraget är också att ge kommunerna bättre förutsättningar att utveckla välfärdens verksamheter över tid.

Under 2020 hade Sveriges riksdag beslutat om två generella tillskott till välfärden redan före pandemins utbrott. Ett bidrag från februari 2020 om 2,5 miljarder kronor som oppositionen fick igenom och ett bidrag från april som regeringen aviserade redan i januari 2020 om 3,5 miljarder kronor. För Laholm uppgick bidraget för dessa två till 13,2 miljoner kronor. De bestående medlen från dessa två bidrag får anses vara en del av statsbidraget som beslutades i vårändringsbudgeten som ligger kvar i budgetpropositionen 2022-2024.

För 2020 erhöll kommunerna 10,5 miljarder kronor vilket medförde 26,2 miljoner kronor för Laholms del. Från och med 2021 är detta bidrag reducerat till 8,75 miljarder kronor vilket medför cirka 22,1 miljoner kronor för Laholms kommun vilket motsvarar 840 kronor per invånare. Bidraget återfinns i posten regleringsbidrag och uppgår 2024 till cirka 22,3 miljoner kronor.

Ytterligare förslag från regeringen om tillskott från och med 2022 till välfärden

En ytterligare höjning av de generella statsbidragen (kommunalekonomisk utjämning) med 3,0 miljarder kronor till kommunerna och regioner för 2022 finns med i regeringens budgetproposition för 2022. Av aviserat tillskott och vid ett positivt beslut av Sveriges riksdag kommer kommunerna att erhålla 2,1 miljarder kronor. Regeringens förslag på höjning av statsbidrag medför ungefär 5,3 miljoner kronor till Laholms kommun vilket motsvarar 200 kronor per invånare. Regeringens syfte är att ge kommunerna bättre förutsättningar att utveckla välfärdens verksamheter.

Generellt tillskott efter budgetbeslutet inför 2023

Efter regeringsbildande var klart inför 2023 efter valet valde de styrande partierna att satsa på den offentliga sektorn med statsbidrag om 6,0 miljarder kronor varav 4,2 miljarder kronor till kommunerna. Tillskott i det generella systemet motsvarar 397 kronor per invånare. I det svåra ekonomiska läget som landet befann sig inför 2023 med kostnadsökningar starkt kopplade till inflationen och att en lågkonjunktur väntade runt hörnet valde regeringspartierna tillsammans med Sverigedemokraterna att förstärka det generella systemet.

Generellt tillskott i budgetpropositionen inför 2024

Inför andra året på den aktuella mandatperioden kommer troligtvis riksdagen besluta om ett generellt tillskott till sektor inför 2024 på totalt 10,0 miljarder kronor varav 7,0 miljarder kronor tillfaller kommunerna. Tillskottet motsvarar 662 kronor per invånare den första november 2023. Statsmaktens ambition med detta tillskott i lågkonjunkturen är att den offentliga sektorn ska kunna behålla personalen som finns anställd för att leverera välfärd, service och sjukvård till medborgarna. Regeringen och samarbetspartiet anser att detta generella tillskott inte kommer driva på inflationen i denna svåra ekonomiska tid och kan därmed satsa på sektorn. Tillskottet är extra viktigt då skatteunderlagstillväxten faller tillbaka i lågkonjunkturen under 2024.

Sammanställning av inkomsterna

Kommunalekonomisk utjämning, kommunal fastighetsavgift och generella statsbidrag för åren 2024–2026 beräknas enligt följande (miljoner kronor).

	2023 P	2024	2025	2026
Inkomstutjämning	383,9	387,6	407,3	423,0
Kostnadsutjämning	-28,0	-24,4	-24,5	-24,7
Regleringsbidrag	62,1	81,9	63,9	55,6
LSS-utjämning	-12,1	-9,4	-9,4	-9,5
Fastighetsavgift	81,9	83,1	83,1	83,1
Summa	487,8	519,4	520,4	527,5

Enligt budgetutfallsprognos två 2023 uppgår motsvarande belopp för 2023 till 487,8 miljoner kronor. Jämförs beräknat utfall 2023 med budgeten 2024 ökar inkomsterna med 31,6 miljoner kronor. Kommunen har fått en fortsatt positiv förändring på kostnadsutjämningen med 3,6 miljoner kronor och en positiv förändring på 2,7 miljoner kronor avseende LSS-utjämningen mellan 2023 och 2024.

Resultatet och nettokostnadsutvecklingen i kommunplanen

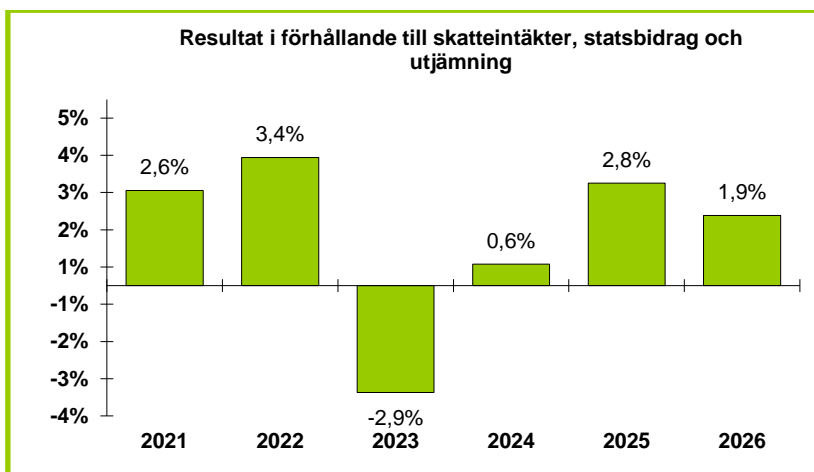
Ekonomiskt resultat

kommunens finansiella målsättning för budgetåret 2024 och planåren 2025–2026 kommer inte som tidigare att mätas över en längre tid, med en rullande treårsperiod. När 2024 utvärderas bygger det på att kommunens bokslut vid årets slut innehar ett plusresultat. I prognosen efter augusti månad 2023 har kommunen en negativ resultatutveckling på 107,6 miljoner kronor i förhållande till bokslutet 2022.

Med föreslagna åtgärder både som planerats under 2023 inför 2024 samt ytterligare effekt om 6,5 miljoner kronor för 2024 samt en ökad utdebitering om 82 öre är målet att redovisa ett överskott vid årets slut. Efterföljande år är målbilden att återgå till en resultatnivå om 2,0 procent av skatteintäkter, utjämning och fastighetsavgift.

Budgeterat resultat för år 2024 uppgår till +10,7 miljoner kronor. För de två nästkommande åren är de planerade resultatöverskotten +52,9 miljoner kronor och +37,4 miljoner kronor. Prognosen för 2023 efter augusti uppgår till -49,9 miljoner kronor.

Det finansiella resultatmålet för perioden 2024–2026 är framlagt med ansvar för kommunens behov med rådande inflations-, ränteläge samt merkostnaden som villkoren i pensionsavtalet medför.

Målsättningen är att upprätthålla ett resultat över tid som är nödvändigt för hanteringen av kommunens utveckling framöver men även för de senaste årens betydande befolkningstillväxt. Underskottet under 2023 återställs med disponering från resultatutjämningsreserven.

Budgetförslaget innehåller ett finansiellt resultat om 0,6 procent för 2024. För planåren uppgår det finansiella målet till 2,8 procent för 2025 respektive 1,9 procent för 2026. De ekonomiska förutsättningarna innebär att en god ekonomisk hushållning över tid kan bevaras med en god kontroll över kommunens finansiella ställning.

Utveckling av kostnader och intäkter

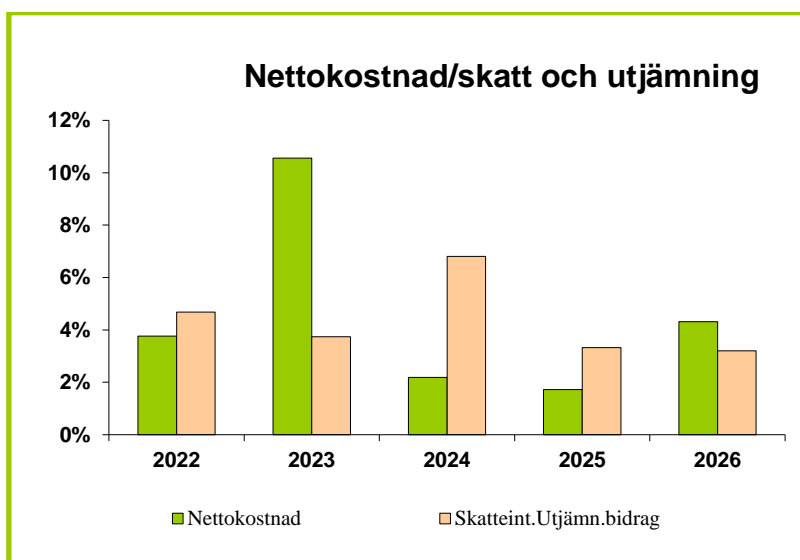
Kommunen har sedan 2016 haft en kraftig kostnadsökning i nämnderna men även totalt. Undantaget återfinns under 2020 då pandemins inverkan bromsade upp kostnadsutvecklingen vilket medförde en rekordlåg ökning. Under 2020 hade dessutom kommunen en rekordhög intäktsökning på grund av de generella tillskotten. Kombinationen av dessa föranledde att

kommunens resultat uppgick till 4,4 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgifter.

Nedan tabell beskriver kostnadsökningen de senaste åren.

Nettokostnadsutveckling %	2020	2021	2022	2023 P
Nämndernas kostnader	2,9	6,1	3,5	8,6
Totala nettokostnader	2,0	6,5	4,6	10,6
Skatteintäkter och utjämning	6,9	4,5	4,4	3,7

Nedanstående diagram beskriver utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter, inklusive utjämningsbidrag, fastighetsavgift och generella statsbidrag, i förhållande till föregående år.

Lågkonjunktorens inverkan på inbromsade skatteintäkter är påtaglig samtidigt som kostnadsökningen, mycket bestående av inflation och ränteökningar, fortsätter att öka. I den senaste prognosen för 2024 speglas detta tydligt genom att under ett år, från oktober 2022 till oktober 2023, har tillväxten i skatteunderlaget minskat med 1,2 procentenheter. Denna minskning i kombination med fortsatta kostnadsökningar medför svårigheter i det korta perspektivet att finansiera behovet av verksamhet och service till invånarna.

I diagrammet åskådliggörs hur 2023 års nettokostnader ökade mer än inkomsterna. Skillnaden i kostnadsökningarna i förhållande till skatteintäkter och utjämning är rekordstor. En kostnadsutveckling på 10,6 procent mot intäktsökning om 3,7 procent föranleder de ekonomiska svårigheterna under 2023 och åren som följer.

Att kostnadsökningarna för perioden 2024–2026 inte ökar i samma omfattning beror på att den största kostnadsökningen återfinns under 2023 och den nya nivån ligger kvar till de efterföljande åren. Intäktsökningen under 2024 bygger på att utdebiteringen ökar med 82 öre vilket motsvarar cirka 47,4 miljoner kronor. Denna förändring av skattesats lyfter nivån under 2024 och åren som kommer därefter.

Nedan tabell beskriver utvecklingen över tid. Ökningen under 2023 är extrem och det föranleder vägvalen om utökad utdebitering och besparingar och effektiviseringar som finns i föregående budgetförslag samt i budgeten för perioden 2024-2026. Att kostnadsökningen uppgår till över

tio procent ett enskilt år, således en omsättningsökning på över tio procent, medför finansiella svårigheter. Utdebiteringens ökning syns i tillskottet nedan på 2024 års förändring.

Nettokostnadsutveckling	2022	2023 P	2024	2025	2026
Nettokostnader, tkr	1 622,0	1 793,3	1 832,5	1 864,0	1 944,4
Skatter och utjämning, tkr	1 677,5	1 740,3	1 858,8	1 920,7	1 982,2
Nettokostnadsutveckling %	3,77	10,56	2,19	1,72	4,31
Utveckling skatter och utjämning %	4,69	3,74	6,81	3,33	3,20

Om inte besparingar/effektiviseringar samt ökad utdebiteringen genomför för att motverka kostnadsökningen med nytt pensionsavtal, mer och bättre kvalitetslokaler samt omhändertagande av invånarnas behov skulle ekonomin i kommunen fortsatt att försvagas vilket inte skulle vara hållbart.

På grund att befolkningstillväxten kommer troligtvis nettokostnaderna att öka framöver också. Lokalinvesteringarna som återfinns under de kommande tre åren och de lokalinvesteringar som planeras därefter kommer medföra en betydande kostnadsökning. Det är därför viktigt att intäkterna följer med, minst i samma omfattning som kommunen bygger verksamhet för. Troligtvis kommer kommunen behöva jobba vidare med vägval, prioriteringar och effektiviseringar framöver för att klara av att möta behoven.

Investeringar och finansiering

Investeringar

Sammanställningar

Enligt prognosen för 2023 beräknas nettoinvesteringarna uppgå till 120,1 miljoner kronor. För de tre kommande åren föreslås nettoinvesteringarna uppgå till följande för respektive år:

2024	146,1 mkr
2025	145,9 mkr
2026	129,0 mkr
Summa	421,0 mkr

421,0 miljoner kronor kan jämföras med kommunplan 2023 där perioden 2023-2025 uppgick till 422,3 miljoner kronor.

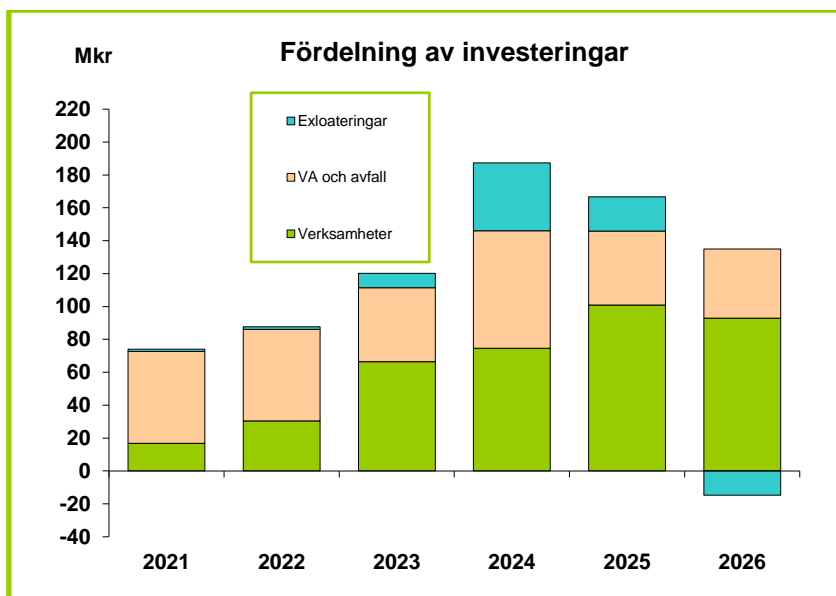
VA-verksamhet	151,0 mkr
Avfallsverksamhet	7,5 mkr
Övriga verksamheter	262,5 mkr
Summa	421,0 mkr

Investeringarna kan delas upp i kategorierna va-verksamhet, avfallsverksamhet och övriga skattefinansierade verksamheter. Investeringarna i va uppgår till 151,0 miljoner kronor, inom avfallsverksamheten uppgår de till 7,5 miljoner kronor och inom den skattefinansierade verksamheten uppgår det till 262,5 miljoner kronor. Planens investeringar och indelning uppgår ungefär till samma nivåer som föregående plan.

Tabellen tillhöger speglar investeringstakten i exploateringsområden. Under år tre beräknas kommunen sälja mer exploateringsmark än vad som investeras i framtagande av nya områden.

2024	41,2 mkr
2025	20,8 mkr
2026	-14,8 mkr
Summa	47,2 mkr

Investeringsvolymen under planperioden, med fördelning per kategori och år, åskådliggörs i följande diagram.

Som diagrammet ovan visar har de avgiftsfinansierade va- och avfallsverksamheterna haft stor del av investeringarna under perioden 2021–2023, framför allt har va-verksamheten investerat stort i anläggningar och ledningsnät. Även i kommande period är andelen relativt stor, 2024 uppgår den till 66,0 miljoner kronor av den totala nivån om 187,3 miljoner kronor. Framför allt är det inom va som det fortsätter att investeras. För budgetåret och planåren ovan i diagrammet är investeringsvolymen något mer fördelad till den skattefinansierade verksamheten av totalen. Investeringstakten inom va ligger på en jämn och hög nivå under alla sex åren i diagrammet, något högre under 2024. Exploateringsverksamheten har under 2021- 2023 varit relativt låg medan den under 2024 beräknas till hela 41,2 miljoner kronor.

Infrastrukturella investeringar

På grund av kommunens kraftiga befolkningstillväxt har det de senaste åren skett, och sker också framöver, stora investeringar i infrastrukturella projekt. Som exempelvis gator, vägar, gång- och cykelvägar samt olika utvecklingsprogram för bland annat kusten och nya parkeringslösningar. Under 2024 återfinns det i samhällsbyggnadsnämndens 36 180 tusen kronor för den fortsatta utbyggnaden av olika projekt kopplade till kommunens samhälle och infrastruktur. Totalt under perioden finns det upptagit medel för samhällsinvesteringar inom samhällsbyggnadsnämnden om 116 180 tusen kronor.

Inom kommunstyrelsen återfinns också samhällsinvesteringar till ett värde om 95 250 tusen kronor. Störst projekt i planen är utbyggnaden av Sofieroledden i Laholm. Kommunfullmäktige beslutade den 31 augusti 2021 § 65 och den 31 oktober 2023 § 92, att Sofieroledden ska byggas ut enligt framtagen detaljplan antagen av kommunfullmäktige den 29 september 2006. För utbyggnation avsätts 5 000 tusen kronor under 2024 och ytterligare 30 000 tusen kronor under 2025.

Kommunen ska också bygga ut två större cykelvägar under perioden. En mellan Hasslöv och Östra Karup och en mellan Våxtorp och Sandvad. För dessa finns det i planen avsatt 19 500 tusen kronor. Återfinns investeringsvolym för dessa cykelvägar året efter också, 2027, om ytterligare 9 000 tusen kronor.

Satsningen på tågstopp på orterna Knäred och Veinge kommer allt närmare att påbörjas. Under planen återfinns investeringsvolym om 22 500 tusen kronor. Åren som följer efter planen kommer behövas kompletteras med investeringsmedel också.

Kommunen har under flera år satsat stora summor på beläggningsunderhållet på kommunens gator och cykelvägar. Under perioden 2024–2025 finns det avsatt medel om 18 000 tusen kronor för ändamålet.

Kommunen önskar också anpassa och byta ut dagens gatubelysning mot ledbelysning. I planen återfinns anslag för detta ändamål med 23 400 tusen kronor. Efter några år med dagens elpris förväntas brytpunkten uppstå där en lägre elförbrukning möter kapitalkostnaden för investeringen. Även den miljömässiga effekten är värd att beakta.

Verksamhetslokaler

Genom att Laholmskem AB och Kommunfastigheter AB svarar för investeringarna i verksamhetsfastigheterna begränsas kommunens investeringsvolym för dessa behov. Samtidigt sker motsvarande investeringar i bolaget vilket påverkar kommunkoncernen. Bolaget har under de senaste åren slutfört byggnationen av två nya F-6 skolor, Glänningeskolan i centrala Laholm och Skottorpskolan som inkluderar en fyra-avdelningsförskola.

Under 2024 är inte särskilt många investeringsprojekt igång. Störst är återuppbyggnaden av den del av Campus som brann ner för ett par år sedan.

Följande investeringsprojekt återfinns de tre närmaste åren som är beslutade:

- Utbyggnation av en avdelning på Junibackens förskola i Mellbystrand
- Ombyggnation av Köket på Smedjebacken i Knäred samt en konvertering av yta i fastigheten för förskoleverksamhet om fem avdelningar.
- Ny förskola på Glänningeområdet bestående av sex avdelningar.
- Ombyggnation av Vallbergaskolans kök samt matsal
- Ny förskola om sex avdelningar samt nytt särskilt boende om 40 platser i Våxtorp, Solgården. Projektet inkluderar ett tillagningskök.

VA-verksamheten

Efter färdigställandet av Ängstorps reningsverk under 2019 med tillhörande pumpstation i Skummeslöv och överföringsledning har va-verksamheten under de senaste åren investerat mycket i ledningsåtgärder. Både i nya ledningar såsom i befintligt ledningsnät.

I budgeten 2024 och i planåren övergår tyngdpunkten till investeringar i ledningsnät och utbyte av befintliga ledningar. För utbyggnation av Mellby industriområde och Östra Nybys bostadsområde återfinns stora investeringsutgifter. Även mindre åtgärder planeras i Skottorps vattenverk.

I investeringsplanen för verksamheten upptas nettoinvesteringar enligt följande:

2024	66 000 tkr
2025	44 000 tkr
2026	41 000 tkr

Totalt planeras investeringar motsvarande 151,0 miljoner kronor under kommande treårsperiod.

Avfallsverksamheten

Fram till och med 2020 har stora summor investerats i omställningen till flerfackshantering, en ny omlastningsstation samt lakvattenhantering med ny biologisk rening. Nu återfinns endast mindre investeringsvolym för perioden 2024–2025. Investeringarna ligger främst på nya hjulastare och mindre kompletterande inventarieinköp samt investering i ytterligare flerfackskärl. Totalt under perioden beräknas investeringarna uppgå till 7,5 miljoner kronor.

Exploateringsverksamhet

Under perioden 2024-2026 återfinns det i budgeten nettoinvesteringar om 47,2 miljoner kronor. Avseende verksamhetsområden är det inte upptagit någon större försäljning under 2024 och det är mycket på grund av förseningen av utbyggnationen av Mellbyområdet.

Mest medel för exploatering och utbyggnation samt försäljning finns inom Mellby industriområde. Totalt ska det investeras 63,8 miljoner kronor i infrastrukturen och i markförhållande på området. Samtidigt beräknas försäljningen under perioden uppgå till 49,0 miljoner kronor.

Fortsatt försäljning av mark på Nyby industriområde beräknas inbringa cirka 30,0 miljoner kronor under perioden. Kommunen kommer också påbörja utbyggnation av handel i anslutning till järnvägsstationen.

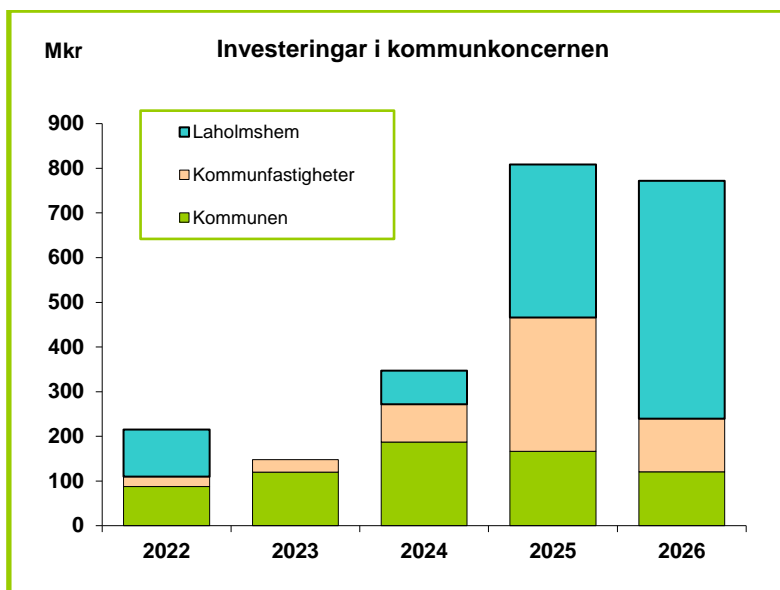
Inom bostadsområden är största delen av investeringsvolymen knuten till framtagande av Östra Nybys etapp ett, bostadsområde, men även i slutet av perioden beräknas Haga i Skottorp påbörjas. Även en satsning på exploateringen i norra Mellbystrand återfinns i slutet av perioden.

Investeringsramar

Nämnderna erhåller investeringsramar som företrädesvis är avsedda för investeringar i utrustning och inventarier. Inom dessa ramar medges nämnderna att disponera medlen efter egna prioriteringar. Samtidigt uppmanas nämnderna att inom dessa ramar avsätta medel för oförutsedda investeringsbehov som kan uppkomma under året.

Kommunkoncernens investeringar

Som tidigare beskrivits, är kommunens planerade investeringsverksamhet omfattande under de närmaste åren. För att få en samlad bild över hela kommunkoncernens investeringsbehov bör även bolagens planering innefattas. Följande diagram beskriver kommunens investeringsplan samt bolagens investeringar, i nybyggnationer och större ombyggnationer, enligt de av respektive bolag beslutade verksamhetsplanerna samt kommunen för perioden 2022-2026.

Enligt nuvarande planering uppgår de totala investeringarna i kommunkoncernen under åren 2024–2026 till hela 1927,7 miljoner kronor. För Laholmshem ligger där stora investeringar i nyproduktion på Allarps området i Skummeslövsstrand, trygghetsbostäder samt nya Solgården i Våxtorp, ett särskilt boende. För kommunfastigheter återfinns stora investeringsvolymerna under 2025 i förskola och köksprojekt på Smedjebacken i Knäred, ny förskola och storkök i Våxtorp och ny åttaavdelnings förskola i centrala Laholm.

Under 2026 har bolaget tagit upp investeringen för ett nytt särskilt boende på Östra Nyby om 240 miljoner kronor. Efterföljande år planeras en investering om 300 miljoner kronor för uppförande av 100 nya lägenheter på Hällebäckshus. Huruvida kommunkoncernens ekonomi och rådande samhällsutveckling klarar att genomföra dessa stora investeringar återstår att se.

Resultatbudget

Resultatbudgeten för 2024 samt planen för 2025 och 2026 bygger på föreliggande budgetförslag samt planerade inkomst- och kostnadsförändringar under de två nästföljande åren.

Finansieringsbudget/kassaflöde

Finansieringsbudgeten visar hur nettoinvesteringarna ska finansieras under året samt hur årets drift- och investeringsverksamhet påverkar kommunens finansiella reserver, kassaflödet, i form av likvida medel.

Kommunen har för närvarande inte några lån. Till följd av den omfattande investeringsvolymen krävs det emellertid tillskott av medel utöver de som tillförs från den löpande verksamheten samt att medel som motsvara 2023 års underskott förbrukar delar av likviditeten. Enligt nu liggande plan finns ett behov om ytterligare tillskott under 2025 om cirka 100 miljoner kronor.

Förslaget bygger på att detta sker genom att Kommunfastigheter AB återbetalar delar av reversen som motsvarar andra köpet av fastigheter år 2017 till ett värde om cirka 187 miljoner kronor av de av kommunen utlånade medlen till bolaget.

Under 2019 löstes revers nummer ett in från förvärven 2015 om 155,0 miljoner kronor. Bolaget kommer då att få öka sin externa upplåning i motsvarande omfattning. Genom detta tillskott bedöms det inte i nuläget finnas behov av upplåning under perioden.

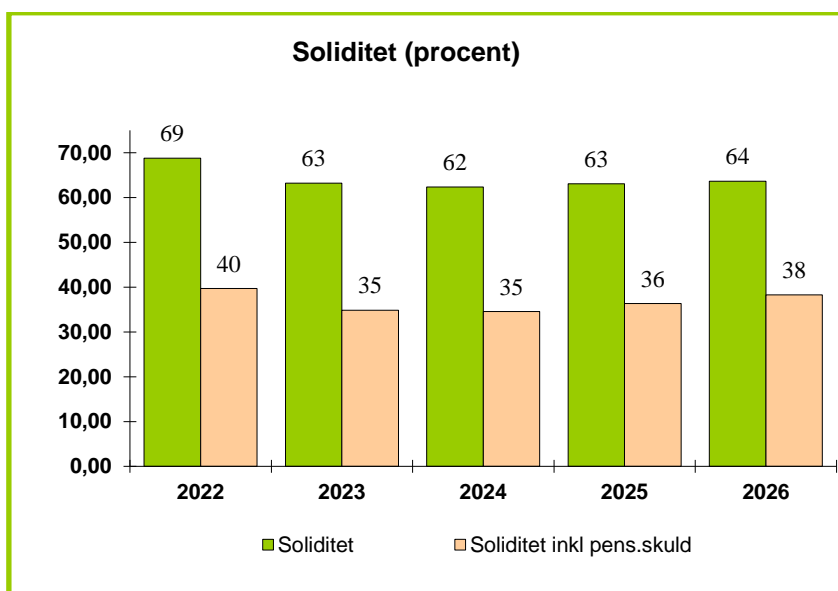
Någon ram för extern upplåning till kommunen finns således inte i och med detta beslut för kommunplan 2024.

Balansbudget

Balansbudgeten beskriver kommunens finansiella ställning den 31 december för varje år under planperioden. Bland annat kan det egna kapitalets förändring utläsas av balansbudgeten.

Följande diagram visar soliditeten i procent, det vill säga relationen mellan skulder och eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna. Denna blir ungefär oförändrad under hela perioden med undantag för tappet under 2023. Däremot ökar soliditeten successivt under perioden om man inkluderar samtliga pensionsförpliktelser därefter.

Anledningen till försämringen mellan 2022 och 2023 förklaras till det stora underskottet som planerades inför 2023 med 50,7 miljoner kronor. Prognosen visar på -49,9 miljoner kronor. 2023 års dåliga resultat får således en kraftigt negativ effekt på 2023 års nivå både inklusive och exklusive ansvarsförbindelse av pensionerna för tidigare anställda.

Sammanfattning

Finansiell analys och sammanfattning

Kommunens ekonomi och finansiella ställning kommer att prövas de närmaste åren. En lågkonjunktur samt stigande priser och räntor kommer påfresta kommunens finanser och verksamhet vilket redan har visat sig i utvecklingen mellan 2022 och 2023 med en resultateffekt om 107,6 miljoner kronor.

Under de senaste tio åren har samhället haft en högkonjunktur i ryggen med goda resultat, en stark ekonomi samt en befolkningstillväxt som varit omfattande vilket varit tillgodo för kommunen.

I snabb takt har de ekonomiska förutsättningarna svängt dels på grund av biverkningarna efter coronapandemin, dels under 2022 på grund av kriget i Ukraina. Prisökningar i samhället medför reducerad kommunal köpkraft och fortsätter så under 2024. Trots goda skatteunderlagstillväxter

kommer köpkraften att urholkas eftersom inflationen och ränteökningarna är reallt mycket större.

Under kommande år kommer kommunen och invånarna få allt mindre för varje krona vilket kommer märkas i kommunens verksamheter och leveranser till invånarna. För att undvika detta har fullmäktige tidigare beslutat om åtgärder motsvarande 35,0 miljoner kronor och nu i budgeten om ytterligare 10,0 miljoner kronor. Budgeten bygger också på en utökad utdebitering om 82 öre vilket beräknas inbringa ytterligare 47,4 miljoner kronor i skatteintäkter för åren framöver.

Kommunens prognos för 2023 redovisar ett underskott i nivå med det som fullmäktige beslutade om inför 2023. Prognosens resultat uppgår till -49,9 miljoner kronor vilket motsvarar -2,9 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Beslutet om att gå med ett stort underskott inför 2023 motiverades med att skapa lugn och ro i denna snabba omställning utifrån förutsättningarna som påverkat kommunen.

De senaste tre åren, 2020-2023, har kommunen haft stora resultat. Genomsnittet för åren har uppgått till 3,5 procent av skatteintäkter och utjämning. Ackumulerat har kommunen 165,8 miljoner i överskott denna period. Under 2023 innan besparingarna kunnat verkställas samt att utdebiteringen förändrats ha således enligt prognosen 49,9 miljoner kronor av tidigare överskott använts.

För budget 2024 uppnås enligt kommunens finansiella målsättning ett tillfredställande finansiellt resultat. Resultatet för 2024 uppgår i budgeten till 10,7 miljoner kronor vilket motsvarar 0,6 procent av skatteintäkter och utjämning. Målsättningen för 2024 är vid bokslutet att uppnå ett överskott. Det viktigaste steget efter att förbrukat av tidigare överskott är att återfå en budget i balans. Osäkerheten kring rådande utveckling i samhället som påverkar olika kostnader samt vilken effekt lågkonjunkturen får på skatteunderlaget är viktigt att ta hänsyn till. Efter en resultatförsämring om 107,6 miljoner kronor mellan 2022 års bokslut och senaste prognosen är det prioriterat att återfå kontrollen och kunna redovisa ett plusresultat. Därefter är det viktigt att fortsätta för att stärka resultatet och övertid kunna återgå till ett högre resultatmål.

Resultaten i budgeten uppgår till 0,6 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag, generella statsbidrag och fastighetsavgift för 2024 vilket motsvarar 10,7 miljoner kronor. Efterföljande år uppgår det till 2,8 procent och 1,9 procent.

Nämndernas avvikelser och socialnämndens underskott är den tredje delen som övertid måste komma i balans för att stärka kommunens finansiella ställning. Att övertid visa stora underskott på nämnderna kan bli väldigt problematiskt att finansiera. De senaste åren har det fungerat då statsmakten tillskjutit stora generella tillskott. Under 2021 och 2022 mötte återhämtningen i skatteunderlaget, efter pandemin, avvikelserna för nämnderna och mer därtill.

Utifrån kommunens långsiktiga hantering med socialnämndens underskott återfinns därför i denna budget en fortsatt kraftig satsning på nämndens budgetram även inför 2024. I tidigare budgetar har delar i äldreomsorgen, hemtjänst i ordinärt boende och särskilda boendeplatser kompenseras med stora tillskott. Inför 2023 erhöll nämnden tillskott inom individ- och familjeomsorgen. Även i tilldelningen av resurser inför 2024 återfinns stora tillskott till individ- och familjeomsorgen. Under 2024 är det viktigt med det resultat som budgeten uppvisar att nämnden klara sin verksamhet inom tilldelade medel. Detta för att inte äventyra kommunens finansiella ställning.

Barn- och ungdomsnämnden som blir utbildningsnämnden inför 2024 har prognostiserat stora avvikelser under 2023. Senaste prognosen uppgår till minus 18,0 miljoner kronor. Utifrån antagande om befolkningsförändringen gällande barn och elever som finns i verksamheten återfinns inga större tillskott för 2024. Framöver ses inte heller särskilt stora befolkningsförändringar inom dessa åldersgrupper vilket också föranleder att nämnden har ett tufft ackord för att åter komma i balans.

För kommunens välbefinnande är det oerhört viktigt att nämndernas verksamhet åter kommer i balans. Då det inte finns särskilt mycket medel att omdisponera eller skjuta till. Att kommunen kommer till bukt med obalanserna samt att budgetföljsamheten blir bättre är av yttersta vikt.

I budgeten återfinns också förslag om ytterligare besparingar utöver nivån om 35,0 miljoner kronor i föregående kommunplan. Under 2024 - 2025 återfinns 10,0 miljoner kronor varav 6,5 miljoner kronor avser 2024. Denna besparing/effektivisering önskar fullmäktige se utifrån ändrade reglementen samt en förändrad förvaltningsorganisation inför 2024. En del i dessa åtgärder är också att se över kommunen inköp av konsulter. En reduktion om en kostnad av 3,0 miljoner kronor önskar fullmäktige.

Kommunen har utifrån kommande behov i befolkningstillväxten börjat sätta av medel för lokaler och volymer inom kärnverksamheterna. Med tanke på planeringen inför 2023 fick dessa planer skjutas upp. I budgeten för perioden 2024-2026 finns åter avsättningar för lokaler med fram till och med 2026 och även vissa volymreserver. Viktigt är att ett fortsatt utrymme skapas inför åren som följer efter 2026 med tanke på investeringarna i lokaler som ska finansieras därefter.

Budgeten bygger på en fortsatt kraftig investeringsverksamhet. För de kommande tre åren planeras investeringar om cirka 474,2 miljoner kronor inklusive åtgärder på exploateringsområden. För att klara av denna investeringsmassa, utöver lokalförsörjningen som kommunens båda fastighetsbolag tillhandahåller, måste kommunen tillbaka till starkare resultat.

Åren som kommer närmast blir prövande för kommunen. Kommunens finanser och kvalitet av välfärd kommer prövas i takt med att lågkonjunkturen blir allt djupare. Budgeten för de kommande tre åren kräver besparingar, effektiviseringar och andra omställningar för att fortsatt kunna leverera välfärd och service av en hög kvalitet till kommunens invånare.

Kommunens kraftiga befolkningsökningar, framför allt i de äldre åldersgrupperna, kommer framöver kräva service och omsorg av kommunen. 2023 års befolkningstillväxt är hitintills inte lika stark som de senaste åren. Troligtvis stannar den av lite de närmaste åren också med tanke på konjunkturen. Hur detta påverkar kommunens befolkningsförändring framöver i det korta perspektivet få följas noga. Däremot i fullmäktiges vision om 32 000 invånare år 2050 är det viktigt att fortsatt planera och investera för en starkare och bättre verksamhet.

Troligtvis kommer ökningen att stanna av något men kommunen planerar för nya särskilda boenden och trygghetsboende för att kunna tillgodose de äldre invånarnas behov framöver. Kommunen planerar även fortsatt för ny bebyggelse och iordningställande av mark för att kunna vara redo för ny befolkningstillväxt framöver. En ny högstadieskola i tätorten samt ett par förskolor i olika delar av kommunen planeras det också för.

God ekonomisk hushållning

Allmänt

Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning utifrån kommunalagen. God ekonomisk hushållning återfinns i flera dimensioner, kort och lång sikt ur ett finansiellt- och verksamhetsperspektiv.

Enligt det finansiella perspektivet ska kommunens ekonomiska planering präglas av en långsiktig god ekonomisk hushållning som ytterst syftar till att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Verksamhetsperspektivet ur lagstiftningens avsikt har även krav på att resurserna ska utnyttjas effektivt och ändamålsenligt.

Det finansiella perspektivet och verksamhetsperspektivet synkroniseras ihop om det råder en balans mellan resursutnyttjande, utförda prestationer, effektiv hantering av resurser och en effektivitet i verksamheten.

Verksamheternas mål och krav på ambitionshöjningar måste underordnas de samlade ekonomiska förutsättningarna. Detta kräver omprövningar och prioriteringar för att möjliggöra omfördelningar av resurser mellan verksamheter.

Kommunens budget innehåller finansiella mål och mål för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen ska följas upp och utvärderas i budgetutfallsprognos efter april månad, delårsrapporten efter augusti månad och årsredovisningen.

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat, kvalitet och effektivitet. Varje nämnds verksamhet måste säkerställa kommunens kärnuppdrag för invånarna och prioritera resurserna för att uppnå detta.

Styrning och ledning

Laholms kommun har under de senaste nio åren 2014-2022 genererat 294,5 miljoner kronor i ackumulerat överskott. Under pandemiåren 2020-2022 genererade kommunen 165,8 miljoner kronor av ovan nämnda överskott. Samtidigt som det var extremt svåra år för verksamheten är de just dessa år som kommunen finansiellt har mått som bäst.

Laholms kommuns ekonomiska utmaningar visade sig tydligt när 2023 års verksamhet och budget skulle planeras. Från de tre starka finansiella åren dessförinnan kunde det konstateras att åren som skulle följa skulle bli otroligt svåra att finansiera för kommunen. De främsta orsakerna till att det skulle bli svårt att finansiera kommunen är nytt pensionsavtal, ränteuppgångar, inflationspåverkan samt att en lågkonjunktur med försämrat skatteunderlagstillväxt var på väg. Således beslutade kommunfullmäktige inför 2023 om besparingar inför 2024 och aviserade samtidigt en skattehöjning.

Laholms kommuns befolkning har dessutom haft en kraftig tillväxt de senaste åren vilket har föranlett en strukturell obalans på kort sikt, där utgifterna varit eller är större än intäkterna. Detta speglas bland annat i lokalkostnaderna inom främst utbildningsnämnden med två nya f-6 grundskolor samt nya lokaler för förskola. Dessa stora investeringar som har en kraftig hyrespåverkan slås nu extra hårt med den senaste tidens kraftiga ränteuppgång.

Budgeten för 2023 och för 2024 innebär två svaga år finansiellt. Därutöver så pågår eller ska det precis startas upp några av de största infrastrukturella projekten kommunen haft med utbyggnation av två tågstopp med stationsmiljöer och perronger med mera samt en stor omledningsväg runt Laholm. Ska kommunen övertid genomför infrastrukturutbyggnation av denna storlek så krävs starka resultat och en god finansiell planering. Lägg där till investeringbehov fram till och med 2023 som kommer få hyrespåverkan för kommunen på närmare 125 miljoner kronor.

Resultatnivån måste över tid minst uppgå till två procent av skatteintäkter, utjämning och generella bidrag. Kanske mer utifrån ovan nämnda beskrivning om investeringsbehoven. Det krävs således starka resultat för att klara av god ekonomisk hushållning samt ett ansvarstagande med hög självfinansieringsgrad av investeringarna.

Kommunens styrelse, nämnder och kommunala bolag kommer framöver behöva hantera utmaningarna tillsammans. Tydliga prioriteringar och aktiva vägval kommer krävas från såväl styrelsen som övriga nämnder. En stark och stabil planering med god ekonomisk hushållning ska vara grunden för att kunna leverera service och välfärd till kommunens invånare.

Budget i balans med ordning och reda i ekonomin

Kommunens budget ska efter årets slut vara i balans vilket medför ett positivt balanskravsresultat. Det är av yttersta vikt att kommunens styrelse och nämnder agerar och tar ansvar när risker för överskridande av tilldelat budgetutrymme sker. Åtgärder ska vidtagas omedelbart. Efter disponering av resultatutjämningsreserven under 2023 för att kunna planera och genomföra besparingar samt beslut om en ökad utdebitering måste resultatet vid 2024 års utgång vara positivt igen.

Konjunkturen tynger planeringen inför 2024 och vikten av att inflationen kommer ner till mer är betydande. I planeringen inför 2025 återfinns inflationen återigen på normala nivåer. Skulle inflationen inte sjunka ner till nivåerna som samhället önskar får det stor påverkan på pensionskostnaderna. Pensionseffekten mellan utfallet 2022 och prognosen/budgeten för 2024 är kostnadsskillnaden hela 81,0 miljoner kronor.

Laholms kommun strävar efter en stabil ekonomi där resultatet är tillräckligt stort så att service och välfärd kan levereras utan att nästa generations invånare ska behöva ta ansvar och bära kostnaden för en eventuell överkonsumtion.

Kommunens invånare ställer stora krav på en god service och kvalitet för den skatt de betalar.

Uppföljning av finansiella- och resultatmål

Uppföljning görs löpande under året med avstämning vid två fasta tidpunkter för deluppföljningar samt en slutlig bedömning i samband med årsredovisningen. Det som följs upp är följande:

- Fullmäktiges resultatmål
- Fullmäktiges finansiella mål
- Styrelsen och nämndernas egna resultatmål
- Balanskravets uppfyllelse
- Styrelsen och nämnderna kvalitetsmål som kopplas till internbudget.
- Bolagens finansiella ställning

Målstyrningen tillsammans med kommunstyrelsens och nämndernas kvalitetsstyrning samt antagna finansiella mål från fullmäktige ger tillsammans bilden av om det råder en god ekonomisk hushållning vid årets slut.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv har fullmäktige fastställt fyra målområden med sju resultatmål.

Finansiella mål

Med hjälp av de finansiella målen kan det avgöras om kommunens finansiella ställning utvecklas på ett sätt som är förenligt med god ekonomisk hushållning och en balanserad ekonomisk utveckling.

Målen blir samtidigt styrande för vad kommunen långsiktigt vill uppnå i fråga om förmögenhetsutveckling, vad den löpande verksamheten kan kosta och vilka resultatnivåer som krävs. Därmed ges samtidigt verksamheterna stabila ekonomiska förutsättningar för sin planering genom kända budgetramar och tilldelning.

Laholms kommun har i utgångsläget en stark finansiell ställning. Resultaten har över tid varit goda vilket skapat förutsättningar för en stark balansräkning vilket märks i den stabila utvecklingen på soliditeten över tid. Goda resultat över tid stärker och värdesäkrar kommunens egna kapital.

Målsättningen med goda finansiella resultat är att kommunen långsiktigt ska kunna bibehålla nuvarande servicenivåer till invånarna gällande välfärden utan att behöva tillta skattehöjningar som åtgärd.

För att lyckas med detta måste kommunens kostnadsutveckling bromsas upp så att de inte skenar iväg i förhållande till intäkterna. Relationen mellan nettokostnadsutvecklingen och finansieringen som utgörs främst via skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning måste ha en strukturell balans. Detta kräver över tid effektiviseringar och prioriteringar i samtliga verksamheter.

Budgeten för 2024 innehåller följande två finansiella mål:

Resultatmål

Kommunens resultat ska vid 2024 års bokslut skall vara positivt.

Åren därefter ska åter kommunens resultat uppnå 2,0 procent över en rullande treårsperiod varav ett enskilt år inte får understiga 1,0 procent av skatteintäkter, utjämning och fastighetsavgift. Perioden då detta först är möjligt att utvärdera är 2025-2027.

Under de senaste tio åren har kommunen haft en god resultatutveckling. Resultatet i budgeten för 2024 uppgår till 10,7 miljoner kronor vilket motsvarar 0,6 procent av skatteintäkter, utjämning och fastighetsavgifter.

Med tanke på fullmäktiges budgetering under 2023 med -50,7 miljoner kronor samt att prognosen visar på -49,9 miljoner kronor återfinns ingen möjlighet att uppnå tidigare resultatmål om en rullande treårsperiod.

Den resultatpåverkande effekten med 2023 års budgetuppföljning två om -49,9 miljoner kronor i relation till överskottet under 2022 om 57,7 miljoner kronor speglar effekten i utvecklingen om 107,6 miljoner kronor i snabbt försämrade villkor att bedriva kommunens verksamhet.

Utifrån denna snabba förändring är målet, efter att disponerat som prognosen ser ut 49,9 miljoner kronor från tidigare inarbetad resultatfond, att återgå till en budget i balans och minst ett nollresultat för 2024. En snabbare omställning än att återgå till minst ett nollresultat är att pressa kommunen för hårt i den finansiella anpassningen i förhållande till de förändrade villkoren.

Anpassningen bygger på en utökad utdebitering till invånarna om 82 öre upp till en skattesats om 21,40 kronor samt besparingar inför 2024 om 41,5 miljoner kronor.

Soliditet

Kommunens soliditet, inklusive samtliga pensionsförpliktelser, ska för 2024 minst uppgå till 34,0 procent. Från och med 2025 ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser för varje enskilt år öka.

Soliditet, det vill säga eget kapital i förhållande till totala tillgångar, är ett vedertaget mått för att beskriva långsiktig betalningsstyrka. Ju högre soliditet en kommun har desto större är det finansiella handlingsutrymmet.

Soliditeten, inklusive pensionsförpliktelserna uppgick 2022 till 39,7 procent. Detta kan jämföras med det vägda genomsnittet för landets kommuner som var 31,9 procent och de halländska kommunernas snitt på 32,4 procent.

Soliditeten kommer minska kraftigt under 2023 med tanke på det svaga resultatet som både budgeterats för året samt återspeglats i budgetuppföljning två. Att omdisponera från resultatutjämningsreserven för att erhålla ett balanskravsresultat till noll kommer försämra det egna kapitalet och därmed påverka soliditeten kraftigt i bokslutssiffran för 2023.

Budgetuppföljning två efter augusti månad speglar att soliditeten kommer uppgå till 34,9 procent efter 2023 års bokslut. Enligt framlagt budgetförslag kommer soliditeten inklusive pensionsförpliktelser att sjunka till 34,5 procent jämför med 2022 om 39,7 procent. Således en minskning om 5,2 procentenheter.

Soliditetsmättet är med rådande förutsättningar svårt att förutse var det hamnar när budgetåret 2024 är slutredovisat i samband med bokslutet och årsredovisningen. Soliditeten har efter 2023 års obalans i budgeten fått ett kraftigt försämrat värde. Då resultatet för 2024 ska vara positivt vid årets slut ska således kommunen klara av en soliditet på minst 34,0 procent. Då budgeten innehar ytterst små marginaler och osäkerheten i samhället fortfarande är många är nivån på soliditeten därför satt till 34,0 procent. Fortfarande över snittet i landet och i Halland men ändå på en realistisk nivå.

Finansiella mål i jämförelse med andra kommuner

I tabellerna speglas kommunens utveckling i jämförelse med andra kommuner gällande de finansiella målen.

Snittet för respektive grups resultatmål de senaste tio åren till och med 2022 uppgår till följande. Riket, 4,2 procent (3,7 %), Halländska kommunerna, 3,5 procent (3,4 %), Pendlingskommun nära större stad, 3,1 procent (2,7 %) vilket motsvara något högre nivå än vad som Laholms kommuns, 2,4 procent (2,4%) når upp till.

Övriga delar, riket, Hallands kommuner och pendlingskommunerna ökade alla något mellan 2022 och 2021 och så även mellan 2021 och 2022. Laholms kommuns resultat ökade något i procent mellan åren och det beror på att resultatet för kommunen mellan 2022 och 2021 förbättrades med hela 16,8 miljoner kronor vilket motsvarar cirka 1,0 procentenheter av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. 2021 års resultat var ännu starkare för övriga i förhållande till Laholms resultat.

Däremot är det viktigt att när denna typ av analys speglas att följande fakta också beaktas så som skatteuttag från kollektivet samt vilka realisationsvinster och exploateringsvinster, vinster från värdepapper samt utdelningar från bolags-

koncerner som övriga kommuner har. I ovan nämnda delar som förbättra många kommuners resultat har Laholms kommunen inte särskilt stora medel att räkna in.

Laholms kommuns skattesats uppgick till 20,58 öre för året 2022. Rikets genomsnittliga skattesats uppgick 2022 till 21,55 öre, således 97 öre mer än Laholms kommun. Laholms kommun hade under 2022 den femtioandra lägsta skattesatsen i riket.

2023 års värden kommer försämrats kraftig, både resultatmässigt och soliditetsmässigt. Avstämning av 2023 års bokslut och utfall längre fram får spegla hur Laholms tapp blev i förhållande till landets övriga kommuner.

Laholms shems finansiella mål

Laholms kommun har via ägardirektiv fastställt vilka finansiella mål som bolaget ska förhålla sig till.

Bolaget ska under varje given rullande treårsperiod eftersträva att uppnå en genomsnittlig direktavkastning motsvarande 4,0 procent.

Definitionen på direktavkastningen är bruttovinsten / marknadsvärdet av fastigheterna. Värdet anges i bolagets årsredovisning.

Soliditet inklusive pensionsåtagande

%	2020	2021	2022
Laholm	34,5	36,6	39,7
Hallands läns kommuner	29,7	31,7	32,4
Riket	28,8	30,7	31,9
Pendlingskommun nära större stad	20,9	23,9	27,0

Soliditet kommun

%	2020	2021	2022
Laholm	66,3	67,3	68,8
Hallands läns kommuner	49,0	49,9	48,6
Riket	43,5	44,0	43,8
Pendlingskommun nära större stad	43,9	44,4	45,1

Årets resultat/skatteint. och statsbidrag

%	2020	2021	2022
Laholm	4,4	2,6	3,4
Hallands läns kommuner	4,7	6,3	5,3
Riket	5,7	7,1	5,0
Pendlingskommun nära större stad	3,7	5,8	4,6

Laholmskem ska även långsiktigt arbeta för att minska kommunens risktagande som ägare. Bolagets egna kapital i relation till bolagets balansomslutning ska successivt öka så att soliditeten uppgår till minst 12,0 procent.

Senaste utfall vid avstämmning

Direktavkastningen uppgick 2022 till 3,5 procent, vilket var en försämring med 0,4 procentenheter i förhållande till året dessförinnan.

Avkastningsmålet under en rullande treårsperiod uppgick för perioden 2020–2022 till 4,0 procent; 2020 till 4,1 procent, 2021 till 3,9 procent och 2022 till 3,5 procent. Alltså levde bolaget inte upp till en tillfredställande nivå om fyra procent över den senaste treårsperioden då snittet uppgick till 3,83 procent.

Senaste utfall vid avstämmning

Soliditeten uppgick 2022 till 11,0 procent, vilket var en försämring med 1,7 procentenheter i förhållande till föregående år 2021. Bolaget klarade således inte av att uppfylla soliditetsmålet om 12,0 procent. Under 2021 utrangerades en stor post om 13,6 miljoner kronor vilket försämrade bolagets soliditet vid det tillfället. 2022 års resultat förbättrade inte soliditeten utan skapade i stället ett läge med en procentenhet under önskat läge från ägarens sida. Med 2023 års negativa prognos kommer soliditeten minska ytterligare. Viktigt är att bolaget upprätthåller ett positivt resultat och över tid börjar arbetet med att återigen förstärka resultatet.

Kommunfastigheter i Laholm AB:s finansiella mål

Laholms kommun har via ägardirektiv inte fastställt något finansiellt mål för bolaget då detta bedrivs utifrån kommunallagen och självkostnadsprincipen.

Ägardirektiven framhåller dock att verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässig och långsiktiga ekonomiskt hållbara principer med en självkostnadsbaserad hyressättning. De affärsmässiga riskerna ska begränsas då kommunen enligt ramavtalet står för riskerna.

Vision, målområden och gemensamma resultatmål 2024–2027

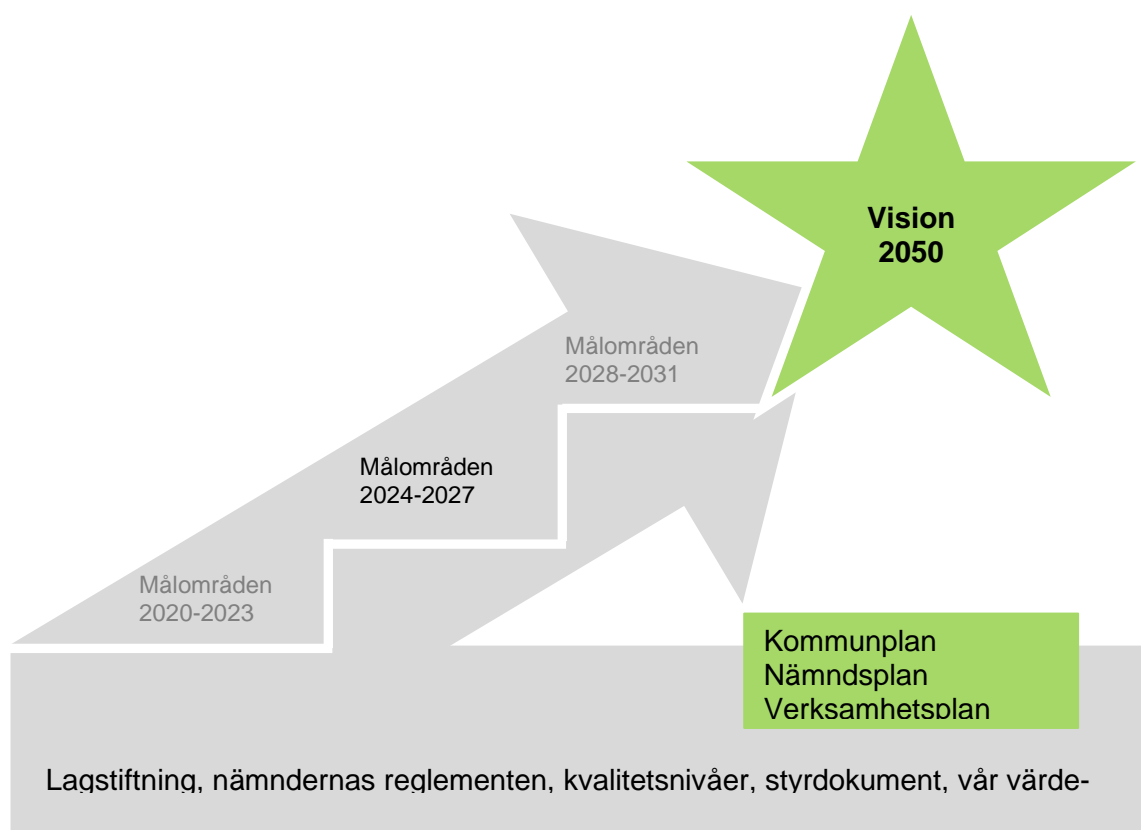
Så styrs Laholms kommun

Kommunen har tre grunduppdrag. Service- och tjänsteuppdraget innebär att kommunen ska tillhandahålla service och välfärdstjänster. Demokratiuppdraget innebär att kommunen genom de förtroendevalda ska förverkliga folkviljan. Samhällsbyggaruppdraget handlar om att utveckla kommunen som geografisk plats.

Kommunens styrmodell beskrivs i *Riktlinjer för ekonomi- och verksamhetsstyrning*. Där framgår att behoven ska styra planeringen och målen ska i största möjliga mån ha ett invånar- och användarperspektiv.

Kvaliteten inom nämndernas ansvarsområde styrs genom att respektive nämnd beslutar om accepterad kvalitetsnivå i samband med internbudgeten. Om det finns stora eller för nämnden viktiga brister kan de lyftas till resultatmål, antingen som nämndens egna mål eller som gemensamma.

Kommunens gemensamma resultatmål är beslutade av fullmäktige i fyra målområden som nämnderna samverkar kring. När kommunens verksamheter utvecklas prioriteras insatserna utifrån, i första hand lagkrav, i andra hand basbehov och i tredje hand ambitioner. Styrningen ska präglas av ett helhetstänkande där Laholms kommuns bästa är överordnat de olika nämndernas ambitioner.

Vision, mål- och resultatstyrning

Kommunfullmäktige har fastställt vision och fyra målområden med sju tillhörande resultatmål. Visionen är långsiktig och tar sikte på år 2050 medan resultatmålen gäller för perioden 2024-2027.

Kommunens vision beskriver ett önskvärt framtida tillstånd för Laholm. Med hållbar utveckling menas att vi ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Vision 2050

I Laholm vill vi bli fler för en starkare framtid. Här förenas livskvalitet och tillväxt för en hållbar utveckling.

Laholms kommuns befolkningsmål är 32 000 invånare år 2050.

Visionen konkretiseras genom målområdena och de gemensamma resultatmålen. Nämnderna och dess förvaltningar ska samverka i målområdena för att nå visionen och målen. De gemensamma resultatmålen gäller under flera år. Resultatmålens ambitionsnivå bestäms årligen av kommunfullmäktige genom målsatta nyckeltal.

Kommunfullmäktige har i *Riktlinjer för ekonomi- och verksamhetsstyrning* angett att de tre hållbarhetsdimensionerna; social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet ska genomsyra kommunens styrning och ledning. I kommunens Miljöpolicy tydliggörs att detta ska göras genom att omsätta Agenda 2030 med de globala målen till praktisk handling.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Målområden och resultatmål

Kommunens nämnder och bolag ska bidra till och samverka kring de gemensamma resultatmålen. Nämnden har också möjlighet att besluta om egna resultatmål för sitt verksamhetsområde.

Nämndsplanerna beskriver hur respektive nämnd ska bidra till att nå de kungens gemensamma resultatmålen. Särskilt fokus ligger på vilka effekter på måluppfyllelsen som respektive nämnds bidrag förväntas få.

Kopplade till resultatmålen finns nyckeltal. Nyckeltalen utgör tillsammans med nämndernas redovisningar underlag för den samlade bedömningen av i vilken grad målen uppfylls. Huvudsakligen återfinns nyckeltalen i kommunplanen även i en eller flera av nämndsplanerna. Nyckeltalen ska vara jämförbara över tid och med andra kommuner, vilket innebär att nyckeltal från Kolada (kommun- och landstingsdatabasen) är att föredra framför manuella mätningar.

Målområde	Resultatmål
Samhällsplanering	Boendesegregationen ska minska
	Laholms kommuns miljöpåverkan ska minska
Barn, unga och utbildning	Fler uppnår gymnasieexamen
	Tryggheten i skolan ska öka
Näringsliv och företagsamhet	Fler ska vara självförsörjande
Folkhälsa	Folkhälsan förbättras
	Barn och ungas psykiska och fysiska välbefinnande ska öka

Målområde Samhällsplanering

En väl fungerande samhällsplanering utgör grunden för att nå framgång inom alla målområden och är särskilt viktigt för att nå befolkningsmålet. Utveckling och tillväxt ska ske på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt. En hållbar tillväxt kräver prioriteringar.

Samhällsplaneringen ska vara inkluderande, rättvis och effektiv samt skapa möjligheter för alla kommuninvånare.

En god hushållning av naturresurser och energi ska främjas. Vi ska arbeta både med klimatanpassning och med en minskad miljöpåverkan för hela kommunen.

Målområde Samhällsplanering

Resultatmål - Boendesegregationen ska minska

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	Kolada	17,0 (2022)	16,9 (2023)	16,7 (2024)	16,6 (2025)	16,5 (2026)
Hushållet räknas som trångbott om det bor mer än två personer per rum (kök och vardagsrum oräknade). Personer i ensamhushåll räknas inte som trångbodda. Nyckeltalet publiceras under maj månad efterföljande år varför ett års eftersläpning används för målvärde.						
Ojämlighetsindexet	Boverket	28,6 (2021)	28,6 (2022)	28,6 (2023)	28 (2024)	27,5 (2025)
Ojämlighetsindexet är ett mått på skillnader i bosättningsmönster mellan olika socioekonomiska grupper och mäter graden av segregation. Indexet beskriver hur jämn och ojämn fördelningen av den lägsta inkomstgruppen (kvartil 1) är mellan olika områden i kommunen i relation till den högsta inkomstgruppen (kvartil 5). Indexet löper på en skala från 0–100 där värdet 0 innebär ingen segregation och värdet 100 innebär total segregation. Eftersom indexet utgår från inkomster publiceras värden med två års eftersläpning.						

Målområde Samhällsplanering

Resultatmål - Laholms kommuns miljöpåverkan ska minska

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	Kolada	171 538 (2021)	163 810 (2022)	156 090 (2023)	148 330 (2024)	140 590 (2025)
Målvärde är beräknat utifrån Sveriges långsiktiga klimatmål innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85% lägre senast år 2045 än utsläppen år 1990, med etappmål till 2030 och 2040. För att följa etappmålen måste utsläppen av växthusgaser i Laholm minska med ungefär 7 725 ton per år för att nå målet på 101 913 ton år 2030. Nyckeltalet publiceras med två års eftersläpning.						
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	Kolada	63,4 (2022)	72	76	80	85
Kommunens långsiktiga mål är att fordonsflottan ska vara helt fossiloberoende år 2030. Målvärdena är beräknade utifrån detta mål.						

Målområde Barn, unga och utbildning

I Laholm ska alla barn och unga ha rätt till goda, trygga och jämlika uppväxtvillkor. Barn och unga ska ges förutsättningar för en bra start i livet där förebyggande arbete och tidigt stöd ska prioriteras utifrån individuella behov.

Barns bästa ska genomsyra all planering. Stor delaktighet, inflytande och dialog med barn, unga och vårdnadshavare är viktigt i arbetet med kommunens utveckling.

Laholms kommun ska erbjuda förskolor och skolor som ger goda kunskaper och möjligheter för fortsatt utveckling. Gymnasie- och vuxenutbildningar ska vara attraktiva och leda till jobb eller fortsatt utbildning.

Målområde Barn, unga och utbildning Resultatmål - Fler uppnår gymnasieexamen

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Barn 1–5 år inskrivna i förskola, andel (%)	Kolada	87,6 (2022)	88,2	88,8	89,4	90
Arbetet med att främja närvaro och förebygga frånvaro i skolan påbörjas redan i förskolan. Därför ska Laholms kommun arbeta för att ha en hög närvaro i förskolan. Trenden är att närvaron i förskolan har ökat något över tid. Laholm ligger något över genomsnittet för riket/kommuner. Från den 1 juli 2023 ska kommunen enligt lag arbeta för att fler barn ska gå i förskolan. Därför föreslås målvärdet 90 % år 2027 vilket är högre än riket, Halland och pendlingskommun nära större stad.						
Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	Kolada	78,0 (2023)	100 Delmål 79,4	100 Delmål 80,9	100 Delmål 82,4	100 Delmål 84,0
Av skollagen följer att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Skolinspektionen har framfört att utifrån skollagen kan kommunen inte ha något annat mål än att alla elever i årskurs 9 ska vara behöriga till gymnasieutbildning. Genom att ange delmål håller kommunen fast vid det långsiktiga målet om 100% och samtidigt visar på kommunens ambition med att nå dit.						
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	Kolada	78,4 (2022)	100 Delmål 78,4	100 Delmål 78,9	100 Delmål 79,5	100 Delmål 80,0
Nyckeltalet svarar direkt mot resultatmålet. En gymnasieexamen ligger till grund för fortsatta studier på högre nivå och är en skyddsfaktor för unga att komma i arbete och självförsörjning. Hemkommun avser alla elever folkbokförda i kommunen oavsett var de går i skolan. Fler än hälften av alla kommunens gymnasieelever studerar på andra skolor än kommunens egen gymnasieskola. Av skollagen följer att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Genom att ange delmål håller kommunen fast vid det långsiktiga målet om 100% och samtidigt visar på kommunens ambition med att nå dit.						

Målområde Barn, unga och utbildning

Resultatmål - Tryggheten i skolan ska öka

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Elever i årkurs 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", andel (%)	Kolada	80,1 (2023)	81	82	83	84
Skolinspektionens elevenkät genomförs vartannat år i hälften av landets kommuner, så under en cykel över två år deltar alla skolor i landet. För mellanliggande år redovisas resultat utifrån medicinska elevhälsans hälsoenkät med motsvarande fråga. Målvärden motsvarar genomsnitt för Halland och kommungruppen pendlingskommun nära större stad.						
Elever i årkurs 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	Kolada	72,1 (2023)	73,6	75,1	76,6	78
Skolinspektionens elevenkät genomförs vartannat år i hälften av landets kommuner, så under en cykel över två år deltar alla skolor i landet. För mellanliggande år redovisas resultat utifrån medicinska elevhälsans hälsoenkät med motsvarande fråga. Målvärden motsvarar genomsnitt för Halland och kommungruppen pendlingskommun nära större stad.						
Gymnasieelever år 2: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	Kolada	92,4 (2023)	92,5	92,7	92,9	93
Skolinspektionens elevenkät genomförs vartannat år i hälften av landets kommuner, så under en cykel över två år deltar alla skolor i landet. För mellanliggande år redovisas resultat utifrån medicinska elevhälsans hälsoenkät med motsvarande fråga. Resultatet för 2023 är högre än för riket, Halland och pendlingskommuner nära större stad. Resultatet placerar Laholm bland de 25 % bästa kommunerna. Därav motsvarar målvärdena endast en marginell förbättring.						

Målområde Näringsliv och företagsamhet

Ökad sysselsättning leder till ökad skattekraft och bättre livskvalitet i kommunen, mer arbetskraft till näringslivet, ökad mångfald och en mer dynamisk kommun. Näringslivsutvecklingen och företagsklimatet ska främjas för fler och växande företag. Kommunens invånare och företagare ska uppleva en god servicenivå, ett gott bemötande och tillgång till kompetent rådgivning vid myndighetsutövning och andra kontakter med kommunen. Entreprenörskap, kunskap och företagande ska främjas i samverkan mellan kommunen och näringslivet.

Målområde Näringsliv och företagsamhet

Resultatmål - Fler ska vara självförsörjande

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Arbetslöshet 18–64 år, andel (%) av befolkningen	Kolada	4,6 (2022)	4,6	4,6	4,5	4,4
Nyckeltalet avser årsmedelvärde och öppet arbetslösa eller arbetslösa i program med aktivitetsstöd. Att minska arbetslösheten och få fler invånare i sysselsättning bidrar till självförsörjning. Arbetslösheten har minskat något sedan pandemins start och ligger i Laholm något under genomsnittet för riket och pendlingskommuner nära större stad. Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten i riket kommer att öka under 2023 och första halvåret 2024 i takt med att konjunkturen försvagas för att därefter minska i slutet av prognosperioden då aktiviteten i ekonomin stärks. Målvärdet för 2024 och 2025 om att bibehålla nuvarande låga nivå är därmed ett relativt ambitiöst satt mål.						
Långtidsarbetslöshet 25–64 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen	Kolada	3,0 (2022)	3,0	3,0	2,9	2,8
Nyckeltalet avser årsmedelvärde och öppet arbetslösa eller arbetslösa i program med aktivitetsstöd i minst sex månader. Långtidsarbetslösheten har minskat något sedan pandemins start och ligger i Laholm under genomsnittet för riket, Halland och pendlingskommuner nära större stad. Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten i riket kommer att öka under 2023 och första halvåret 2024 i takt med att konjunkturen försvagas för att därefter minska i slutet av prognosperioden då aktiviteten i ekonomin stärks. Målvärdet för 2024 och 2025 om att bibehålla nuvarande låga nivå är därmed ett relativt ambitiöst satt mål.						
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	Kolada	0,88 (2022)	0,88	0,88	0,87	0,86
Långvarigt bistånd avser personer med 10 eller fler månader med ekonomiskt bistånd under året. Vuxna biståndsmottagare i Laholm med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat något sedan pandemins start. Nivån är något under genomsnittet för riket och Halland men något över genomsnittet för pendlingskommuner nära större stad. Nivån motsvarar ca 230 personer.						
Invånare 0–19 år med låg ekonomisk standard, andel (%)	Kolada	19 (2021)	19 (2022)	19 (2023)	18,8 (2024)	18,7 (2025)
Låg ekonomisk standard avser andelen personer som lever i hushåll vars ekonomiska standard är mindre än 60 procent av medianvärdet för riket. Eftersom nyckeltalet bygger på uppgifter om inkomster i befolkningen redovisas värden med två års eftersläpning. För föräldrar är det inte tillräckligt att vara självförsörjande. Med nyckeltalet fångas föräldrars försörjningsförmåga för barnen i hushållet. Laholm har en större andel invånare 0-19 år med låg ekonomisk standard än genomsnittet för riket, Halland och pendlingskommuner nära större stad. Nyckeltalet har sedan 2019 utvecklats i rätt riktning. Med hänvisning till konjunkturen är en bibehållen nivå en rimlig målsättning för mandatperiodens inledande år.						

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Företagsklimat, Insikt	Kolada	68 (2022)	70 (2023)	72 (2024)	74 (2025)	75 (2026)
SKR:s kvalitetsmätning av kommunernas myndighetsutövning och service gentemot företag. Nyckeltalet redovisar företagens helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövningen. Nyckeltalet publiceras i slutet av april efterföljande år, vilket medför ett års eftersläpning för målvärdena. 2014 tillhörde Laholm den bästa fjärdedelen med värdet 72. Värdet för bästa kommun har över tid legat stabilt kring 85. Laholm har de tre senaste åren fått sämre värde i mätningen och ligger klart under genomsnittet för riket.						

Målområde Folkhälsa

Alla i kommunen har rätt till god och jämlik hälsa. Det gäller såväl den fysiska som den psykiska hälsan. Vi ska skapa förutsättningar för befolkningen att behålla eller förbättra sin hälsa. Vi ska skapa förutsättningar för en sund livsstil, en varierande och meningsfull fritid samt ett rikt kultur- och föreningsliv.

Vi ska arbeta för att minska utanförskapet samt förbättra möjligheterna för alla att vara delaktiga i samhällsutvecklingen.

Vi ska främja och stärka den enskildes möjligheter och förmåga att leva ett självständigt liv genom medskapande och valmöjlighet.

Målområde Folkhälsa

Resultatmål - Folkhälsan förbättras

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Ohälsotal, dagar	Kolada	23,4 (2022)	23,0 (2023)	22,5 (2024)	22,0 (2025)	21,5 (2026)
Ohälsotalet är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. Ohälsotalet beräknas genom att summa dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt dagar med aktivitets- och sjukersättning divideras med befolkningen i åldern 16-64 år. Nyckeltalet redovisas med ett års eftersläpning. Den allmänna hälsan hos befolkningen i Laholm är god och antalet ohälsodagar ligger under genomsnittet för pendlingskommuner nära större stad men något över snittet för riket och Halland.						
Invånare 16–84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	Kolada	89,9 (2022)	90	90,1	90,2	90,3
Nyckeltalet bygger på Folkhälsomyndighetens undersökning Hälsa på lika villkor. En hög andel av Laholmarna har över tid rapporterat ett gott psykiskt välbefinnande. De tre senaste årens mätningar placerar Laholm bland de 25 % bästa kommunerna. Resultatet är bättre än genomsnittet för riket, Halland och pendlingskommuner nära större stad.						

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Invånare 16–84 år med övervikt eller fetma, andel (%)	Kolada	56 (2022)	55,5	55	54,5	54
Uppgifterna kommer från Nationella folkhälsoenkäten. Med övervikt avses personer med BMI över 25. BMI beräknas enligt: vikt (i kg) dividerat med längd i meter i kvadrat. Övervikt och fetma är tydligt kopplat till ohälsa hos invånarna. Andelen överviktiga i Laholm är högre än genomsnittet för riket och Halland men lägre än genomsnittet för pendlingskommuner nära större stad. Nyckeltalet har stadigt utvecklats negativt och det finns stora skillnader mellan könen. Andelen överviktiga män i Halland är högst i Laholm.						
Invånare 16–84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	Kolada	69 (2022)	70	71	72	73
Nyckeltalet bygger på Folkhälsomyndighetens undersökning Hälsa på lika villkor. Med fysisk aktivitet avses såväl pulshöjande fysisk träning som vardagsaktiviteter, till exempel promenader, cykling eller trädgårdsarbete. Regelbunden fysisk aktivitet är viktigt för invånarnas hälsa. Både fysiskt och psykiskt. Trenden är att kvinnor är mer fysiska aktiva än män. Kvinnorna i Laholm är mest fysiska aktiva i Halland medan männen är minst fysiska i Halland.						
Andel av tätortsbefolkningen med tillgång till grön- och blåområden inom 300 meter från bostaden.	GIS-modell	94,0 %	94,6%	95,2%	95,7%	96,2%
Forskning visar ett starkt samband mellan hälsa och närhet till grönområden. 300 m är taget från 3-30-300-principen, det vill säga att det ska kunna gå att se 3 träd från bostadens fönster, att 30 procent av stadsdelen ska vara täckt av träd och att bostaden ska ha max 300 meter till ett grönområde. Överlag ser det bra ut för Laholms kommun. GIS-modellen visar att 84,9% - 100%. Av de olika tätortsytorna ligger inom 300 meter till grön- eller blåområden. Målvärdena kan uppnås genom att utveckla grön- och blåområden i kommunen och genom att planera nya bostäder med tillgång till grön- och blåområden.						

Målområde Folkhälsa

Resultatmål - Barn och ungas psykiska och fysiska välbefinnande ska öka

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7–20 år	Kolada	18,8 (2021)	18,8 (2022)	19,0 (2023)	19,5 (2024)	20,0 (2025)
Nyckeltalet redovisar antal deltagartillfällen i åldern 7–20 år i LOK-stödsberättigade idrottsföreningar (Statligt lokalt aktivitetsstöd). En sammankomst är en ledarledd gruppaktivitet inriktad mot föreningens idrottsliga verksamhet. Antalet deltagartillfällen har stadigt sjunkit i Laholm sedan 2014. Pojkar är deltar mer i idrottsföreningar än flickor.						

När det gäller statistik och indikatorer kopplat till Barn och ungas psykiska och fysiska hälsa, 0-16 år, pågår arbete både nationellt och regionalt. Nationellt utreds hur frågor från medicinska elevhälsans hälsoenkät ska kunna användas. Laholms kommun följer detta arbete och kommunstyrelsen kommer att föreslå fler nyckeltal för resultatmålet när sådan finns tillgängliga och är kvalitetssäkrade.

Uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige kan ge särskilda uppdrag till nämnderna. Nedan följer sammanställning av uppdragen som gäller från och med 2024. Uppdragen följs upp i nämndernas uppföljningar varefter redovisas för fullmäktige.

Uppdrag	Gäller för	Klart
Översyn av de långsiktiga finansiella målen för kommunens finansiella ställning Översynen ska ge förslag på mål som fungerar i en allt svårare samhällsekonomi.	• Kommunstyrelsen	2024
Effektiv organisation Den förändrade politiska organisationen och förvaltningsorganisationen ska leda till ytterligare effektiviseringar förutom upptagna anpassningar i avvecklande av en förvaltning inför 2024 om 5,9 miljoner kronor. Under 2024 ska ramarna reduceras med 3,5 miljoner kronor. Från och med 2025 ska reduktionen uppgå till 7,0 miljoner kronor. Uppdraget ska visa på effektiviseringar inom förvaltningarnas områden som bygger på en ökad samordning. Samordning kan ske exempelvis inom följande områden. - En sammanhållen skolorganisation - En sammanhållen arbetslinje - Samordning inom tekniska enheten mellan drift-, avfalls- och fordons/transportverksamheterna - Samordning inom kulturenheten mellan kultur-, kulturskole- och biblioteksverksamheterna. - Samordning mellan integrationsuppdraget och ekonomiskt bistånd - Samordning av ledningsstrukturerna inom daglig verksamhet - Utveckling av effektivare administration inom kommunstyrelsens förvaltning och respektive förvaltningsledning - Översyn av olika ledningsstrukturer - Eller andra områden som kan tänkas uppkomma vid en kartläggning av effektiviseringsmöjligheter. Kommunstyrelsen ska lämna direktiv och anvisningar för hur detta effektiviseringsuppdrag ska hanteras snarast. Nämnderna bör få genomföra en kartläggning över möjligheter till effektiviseringar. Kartläggningen ska innehålla analyser och konsekvensbeskrivningar av påverkan på såväl samhällsservice till invånarna som på kommunens inre organisation och skall sedan ligga till grund för kommunfullmäktiges beslut om ramreduceringar. Senast under mars 2024 bör nämnder återredovisa denna kartläggning till kommunstyrelsen. En tidig återredovisning medför att fullmäktige redan i april månads kompletteringsbudget kan erhålla ett förslag från kommunstyrelsen om hur anpassning av ramen till nämnderna kan fördelas utifrån framlagda effektiviseringsförslag. Nämnderna får således en möjlighet att verkställa anpassningarna inför andra halvåret av 2024 samt att underlaget kan ge en korrekt ram inför fördelningen av framlagda effektiviseringar inför 2025.	• Kommunstyrelsen • Nämnderna	2024

Minskade kostnader för konsulter Ansvar för Laholm bedömer att det går att genomföra besparingar inom området konsulttjänster. Besparing kan omfatta både inhyrd personal och rena konsultavrop. Beloppet är kopplat till Ansvar för Laholm har som mål att kommunens samlade konsultkostnader ska minska med 3,0 miljoner kronor från och med 2024. Ramarna för styrelsen och nämnderna ska reduceras från och med 2024 med sammantaget 3,0 miljoner kronor. Kommunstyrelsen ska ge direktiv till nämnderna om hur besparingarna och effektiviseringarna ska genomföras. Därefter ska styrelsen, snarast möjligt, återkomma med förslag till kommunfullmäktige om nivåer för att reducera respektive nämnds och styrelsens budgetram.	• Kommunstyrelsen • Nämnderna	2024
Översyn av indelningen av ersättningsnivåer inom förskolans verksamhet Ersättningsnivåerna idag bygger på indelning tre olika nivåer av nyttjande i timmar per vecka; 0–20 timmar, 21–40 timmar och över 40 timmar. Nuvarande nivåer infördes 2016. Tidigare system byggde på 0–15 timmar och över 15 timmar. Det finns anledning att se över indelningen och nivåerna med hänvisning till kommunens ekonomiskt ansträngda läge och att andelen som utnyttja möjligheten till förskola överstigande 40 timmar per vecka ökar.	• Utbildningsnämnden	2024
En väg in Förslag på olika förändringsalternativ för allmänhetens kanaler in till kommunen i syfte att upprätthålla en effektiv verksamhet samtidigt som kommunen önskar vara tillgänglig och tillgodose allmänhetens behov.	• Kommunstyrelsen • nämnderna	2025

Resultatbudget

Mkr	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	439,2	366,4	380,3	385,6	389,0
Verksamhetens kostnader	-2 004,2	-2 098,6	-2 153,4	-2 188,0	-2 270,7
Besparing	-	-	6,5	10,0	10,0
Avskrivningar	-57,0	-61,1	-65,9	-71,6	-72,7
Verksamheternas nettokostnader	-1 622,0	-1 793,3	-1 832,5	-1 864,0	-1 944,4
Skatteintäkter	1 198,5	1 252,5	1 292,1	1 353,0	1 407,4
Ökad utdebitering, 82 öre	-	-	47,4	47,4	47,4
Statligt utjämningsbidrag	479,0	487,8	519,4	520,4	527,5
Verksamhetens resultat	55,5	-53,0	26,3	56,7	37,8
Finansiella intäkter	6,0	17,9	4,6	5,3	5,4
Finansiella kostnader	-3,8	-14,8	-20,2	-9,1	-5,8
Resultat före extraordinära poster	57,7	-49,9	10,7	52,9	37,4
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Årets resultat	57,7	-49,9	10,7	52,9	37,4

Kassaflödesbudget

Mkr	Bokslut 2022	Prognos 2022	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	57,7	-49,9	10,7	52,9	37,4
Justering för avskrivningar	57,0	61,1	65,9	71,6	72,7
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster	12,1	-19,9	56,4	10,1	1,1
Medel från verksamheten	126,8	-8,7	133,0	134,6	111,2
Ökning/minskning av exploateringstillgångar	0,4	-4,0	-41,2	-20,8	14,7
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar och skulder	-58,6	216,9	-24,8	8,5	0,1
Kassaflöde från löpande verksamhet	68,6	204,2	67,0	122,3	126,0
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anläggningstillgångar	-88,7	-120,1	-146,1	-145,9	-134,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar					
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-0,9				
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar					
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-89,6	-120,1	-146,1	-145,9	-134,9
Finansieringsverksamheten					
Ökning av långfristiga skulder	3,5	5,0	5,0	5,0	5,0
Amortering av skuld					
Ökning av långfristiga fordringar					
Minskning av långfristiga fordringar				100,0	
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	3,5	5,0	5,0	105,0	5,0
Årets kassaflöde	-17,5	89,1	-74,1	81,4	-3,9
Likvida medel vid årets början	80,3	62,8	151,9	77,8	159,3
Likvida medel vid årets slut	62,8	151,9	77,8	159,3	155,4

Balansbudget

Mkr	Bokslut 2022	Prognos 2022	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	1 087,1	1 209,1	1 288,3	1 261,6	1 322,8
Summa anläggningstillgångar	1 087,1	1 209,1	1 288,3	1 261,6	1 322,8
Omsättningstillgångar					
Övriga omsättningstillgångar	370,3	216,3	209,2	198,9	199,9
Exploateringsmark	67,1	71,1	112,3	133,1	118,4
Likvida medel	62,8	151,9	77,8	159,3	155,4
Summa omsättningstillgångar	500,2	439,3	399,3	491,3	473,7
Summa tillgångar	1 587,3	1 648,4	1 687,6	1 752,9	1 796,5
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	1 091,7	1 041,8	1 052,5	1 105,5	1 142,9
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	146,2	189,3	244,7	253,8	253,9
Övriga avsättningar	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4
Skulder					
Långfristiga lån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga långfristiga skulder	75,5	80,5	85,5	90,5	95,5
Kortfristiga skulder	264,5	327,4	295,5	293,7	294,8
Summa avsättningar och skulder	495,6	606,6	635,1	647,4	653,6
Summa skulder och eget kapital	1 587,3	1 648,4	1 687,6	1 752,9	1 796,5
Ansvarsförbindelse					
Intjänade pensionsförmåner före 1998	461,7	467,1	469,8	468,4	454,8

Sammandrag driftbudget

Tkr	Budget 2024			Plan 2025		Plan 2026	
	Intäkt	kostnad	Netto	Intäkt	kostnad	Intäkt	kostnad
Kommunfullmäktige/ Partistöd	0	2 795	2 795	0	2 800	0	2 800
Kommunstyrelse	13 225	125 330	112 105	12 725	123 885	12 725	123 885
Kultur- och folkhälsonämnd	12 055	76 195	64 140	12 055	76 310	12 055	76 310
Samhällsbyggnadsnämnd	30 630	155 190	124 560	30 630	156 175	30 630	157 275
Utbildningsnämnd	86 220	888 190	801 970	86 220	889 740	86 220	890 540
Socialnämnd	103 210	770 975	667 765	103 210	770 450	103 210	770 000
Revision	0	1 750	1 750	0	1 770	0	1 770
Delsumma	245 340	2 020 425	1 775 085	244 840	2 021 130	244 840	2 022 580
VA-verksamhet	82 200	82 200	0	86 000	86 000	89 100	89 100
Avfallsverksamhet	52 800	52 800	0	54 700	54 700	55 000	55 000
Summa nämnder	380 340	2 155 425	1 775 085	385 540	2 161 830	388 940	2 166 680
Gemensam verksamhet	0	-8 500	-8 500	0	16 100	0	94 000
Summa totalt	380 340	2 146 925	1 766 585	385 540	2 177 930	388 940	2 260 680

Specifikation gemensam verksamhet							
	Intäkt	kostnad	Netto	Intäkt	kostnad	Intäkt	kostnad
Prisökningskompensation					6 500		12 500
Löneavtal kompensation		44 700	44 700		90 600		135 400
Ökning ferielöneskuld		1 000	1 000		1 000		1 000
KSLU medel för oförutsedda behov		500	500		500		500
Volym/oförutsedda behov befolkning		7 000	7 000		18 000		34 000
Lokalkostnadsbehov centrala medel		4 000	4 000		15 000		37 000
KS oförutsedda medel		300	300		300		300
Försäkringspremier personal		0	0		3 000		3 000
Pensionskostnad exklusive PO		28 700	28 700		36 000		34 400
Pensionsreglering nämnderna					-48 500		-54 400
Intern kapitalkostnad		-88 200	-88 200		-96 300		-99 700
Besparing/effektivisering		-6 500	-6 500		-10 000		-10 000
Summa	0	-8 500	-8 500	0	16 100	0	94 000

Sammandrag investeringsbudget

Tkr	Budget 2024			Plan 2025		Plan 2026	
	Inkomst	utgift	Netto	Inkomst	utgift	Inkomst	utgift
Kommunstyrelse eksklusive exploatering	0	16 500	16 500	1 500	52 000	5 000	48 250
Kultur- og folkehälsonämnd	0	14 750	14 750	0	2 050	0	1 250
Samhällsbyggnadsnämnd	2 300	38 480	36 180	1 000	43 450	1 000	38 550
Utbildningsnämnd	0	4 050	4 050	0	3 200	0	2 200
Socialnämnd	0	3 200	3 200	0	2 700	0	2 700
Delsumma	2 300	76 980	74 680	2 500	103 400	6 000	92 950
Vatten- och avloppsverksamhet	0	66 000	66 000	0	44 000	0	41 000
Avfallsverksamhet	0	5 500	5 500	0	1 000	0	1 000
Summa nämnder	2 300	148 480	146 180	2 500	148 400	6 000	134 950

Sammandrag exploateringsbudget

Tkr	Budget 2024			Plan 2025		Plan 2026	
	Inkomst	utgift	Netto	Inkomst	utgift	Inkomst	utgift
Exploatering verksamhetsområden	13 000	9 950	-3 050	33 200	33 550	37 200	26 750
Exploatering bostadsområden	475	44 700	44 225	10 600	31 050	21 900	17 600
Summa exploatering	13 475	54 650	41 175	43 800	64 600	59 100	44 350

Projekt investeringar

Tkr	Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Kommunstyrelsen						
KS oförutsett		1 000		1 000		1 000
IT-investeringar		2 000		2 000		2 000
Markförvärv		2 000		2 000		2 000
Parkering Mellbystrand		2 000				
Utb. småhustomter Hasslöv		1 000		2 000		
Utb. småhustomter Vallberga						3 250
Cykelväg Hasslöv - Östra Karup				3 000		10 000
Cykelväg Våxtorp - Sandvad			1 500	3 000	5 000	10 000
Projektering Markarydsbanan		2 500		5 000		15 000
Sofieroleden		5 000		30 000		
Anslutning väg 24, östra Laholm		500		2 000		2 500
Kraftstation, ombyggnad av korsning		500		2 000		2 500
Summa kommunstyrelsen	0	16 500	1 500	52 000	5 000	48 250
Kultur- och folkhälsonämnd						
Investeringsram KFN		750		750		750
Omläggning Glänninge konstgräsplan		5 000				
Inventarier köksutrustning		500		500		500
Utbyte av värmeskåp		500		0		
Bokbuss		7 000				
Toalett Lugnarohögen		1 000				
Laholms teater, möbler				800		
Summa	0	14 750	0	2 050	0	1 250
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierad						
Investeringsram för inventarier		1 000		1 000		1 000
Fordonsorganisationen		2 500		2 500		2 500
Räddningstjänsten fordon		1 000		2 100		5 300
Släck- och räddningsutrustning		780		700		550
Skyddsutrustning		1 200		700		350
Kommunikationsutr. räddningstjänsten		250		350		
Invest.ram gatuprojekt och skyltar		3 000		1 000		1 000
Kollektivtrafikanordningar	1 000	2 000	1 000	2 000	1 000	2 000
Förnyelse stadskärnan		1 500		1 500		1 500
Trafikåtgärder		500		500		500
Beläggningsunderhåll		6 000		6 000		6 000
Gatuåterställning		1 000		1 000		1 000
Parkering Siloetten		500		1 000		
Beteendeförändring trafik		200				
Tätortsåtgärder		800		800		800
Modernisering offentlig miljö		500		500		500
Gatubelysning/offentlig belysning		7 800		7 800		7 800
Upprustning lekplatser		1 000		1 500		250
Källsortering offentlig miljö		2 000		2 000		2 000
Ortsutveckling Knäred/Veinge		250		500		500
Järnvägsgatan/Humlegången Laholm		500		5 000		5 000
Projekt Kv. Hästen, Trädgårdsgatan		200		5 000		
Brygga Mellbystrand	1 300	4 000				
Delsumma	2 300	38 480	1 000	43 450	1 000	38 550

Tkr	Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Samhällsbyggnadsnämnd - VA-verksamhet						
Gemensamt VA		2 000		1 500		1 500
Vattenproduktion		12 500		5 500		5 500
Avloppsrening		7 000		7 000		6 000
Huvudledningar		19 000		9 000		5 000
Exploatering bostäder		5 000		5 000		5 000
Exploatering industri		8 000		2 000		2 000
Förnyelse av befintliga ledningar		10 500		12 000		14 000
Utbyggnad dagvatten		2 000		2 000		2 000
Delsumma	0	66 000	0	44 000	0	41 000
Samhällsbyggnadsnämnd - Avfallsverksamhet						
Komplettering Ahla avfallsanläggning		1 500		500		500
Maskin hjullastare		3 500		500		
Flerfackskärl		500				500
Delsumma	0	5 500	0	1 000	0	1 000
Summa Samhällsbyggnadsnämnden	2 300	109 980	1 000	88 450	1 000	80 550
Utbildningsnämnd						
Gemensamma inventarier UBN		2200		2200		2200
Möbler Campus Laholm		1850				
Inventarier förskola på i Knäred				1 000		
Summa	0	4 050	0	3 200	0	2 200
Socialnämnd						
Investeringsram		2 100		2 100		2 100
Arbetsmiljö/hjälpmedel		600		600		600
Nytt verksamhetssystem		500				
Summa	0	3 200	0	2 700	0	2 700
Totalt	2 300	148 480	2 500	148 400	6 000	134 950
Netto		146 180		145 900		128 950

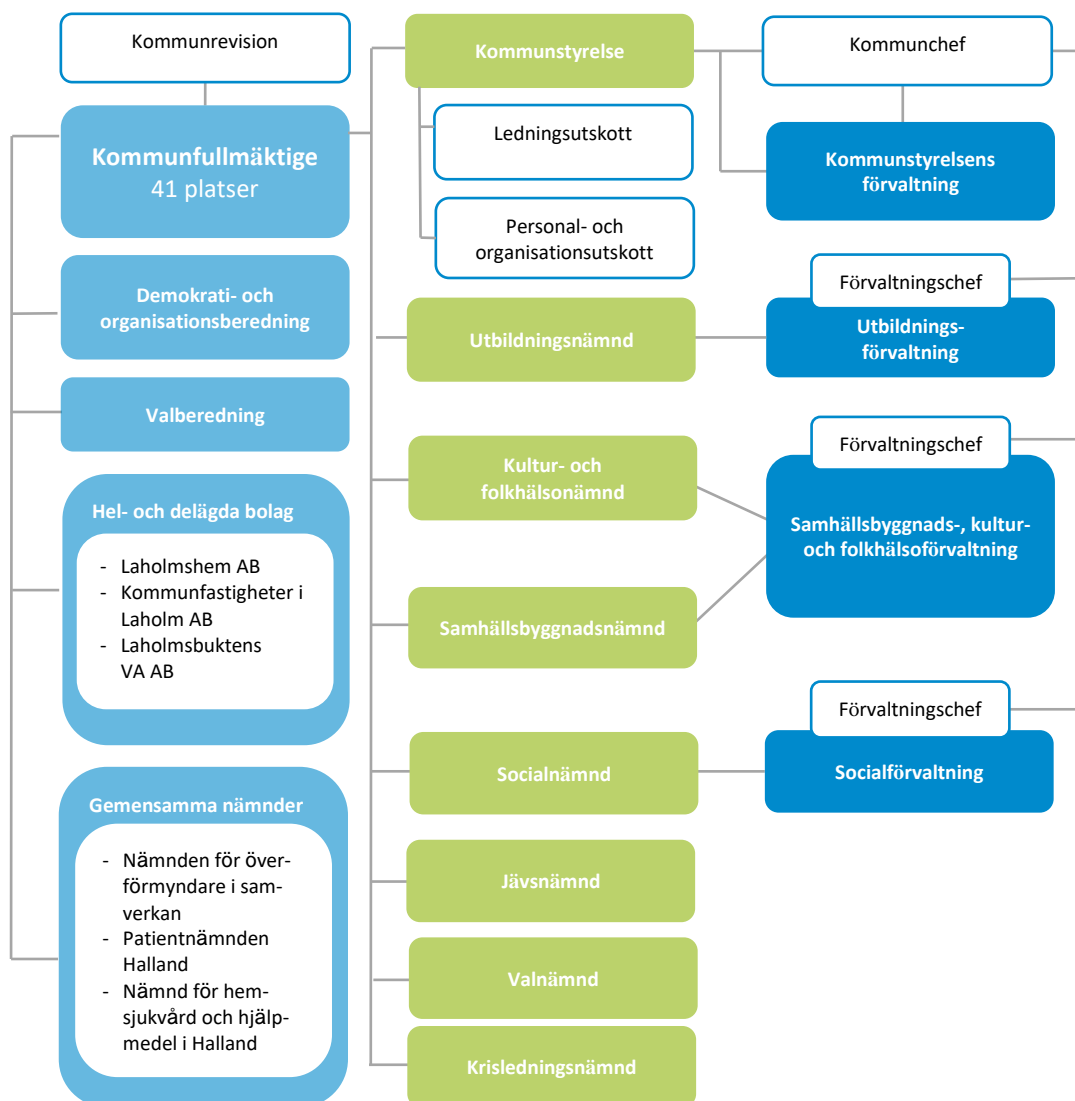
Specifikation exploateringsbudget

Exploateringsområde verksamheter	Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Nyby verksamhetsområde etapp 1	-10 000	450	-10 000	200	-10 000	200
Veinge verksamhetsområde, etapp 1	0	0	-200	0	-200	200
Mellby verksamhetsområde etapp 1	-3 000	0	-3 000	150	-3 000	650
Mellby verksamhetsområde etapp 2	0	8 500	-20 000	31 000	-20 000	23 500
Våxtorps verksamhetsområde	0	0	0	0	0	0
Hishults verksamhetsområde	0	0	0	0	0	0
Nyby järnvägsstation	0	1 000	0	2 200	-4 000	2 200
Summa exploatering verksamhet	-13 000	9 950	-33 200	33 550	-37 200	26 750
Netto exploatering verksamhet		-3 050		350		-10 450

Exploateringsområde bostäder	Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Ysby bostadsområde etapp 1	-175	250	0	0	0	0
Veinge Öster bostadsområde	0	0	0	0	0	0
Veinge Åringsvägen	0	0	0	0	0	0
Östra Nyby etapp 1	0	42 250	-10 000	24 000	-15 000	0
Östra Nyby etapp 2	0	850	0	1 350	0	100
Skottorp, Haga bostadsområde	0	1 250	0	5 000	-3 000	10 750
Våxtorp öster	-300	0	-600	0	-900	0
Mellbystrands centrum	0	100	0	700	-3 000	6 750
Summa exploatering bostäder	-475	44 700	-10 600	31 050	-21 900	17 600
Netto exploatering bostäder		44 225		20 450		-4 300

Organisationsöversikt

Laholms kommuns politiska organisation består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, fyra verksamhetsnämnder samt krisledningsnämnd, valnämnd och jävsnämnd. Kommunstyrelsen och verksamhetsnämnderna har förvaltningar för det dagliga arbetet.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande församling. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, främst mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer samt ansvarsfrihet för nämnderna. Förutom beslutsärenden arbetar fullmäktige med uppföljning av att nämnderna bedriver sin verksamhet enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt den lagstiftning som gäller för verksamheten.

Mandatfördelning

Fullmäktige har 41 direktvalda ledamöter från och med mandatperioden som påbörjades den 15 oktober 2022. Mandatfördelningen mellan partierna är: Sverigedemokraterna 8, Socialdemokraterna 8, Moderaterna 7, Centerpartiet 6, Medborgerlig samling 4, Kristdemokraterna 3, Liberalerna 2, Laholmspartiet 1, Miljöpartiet 1, Vänsterpartiet 1.

Mandatfördelning för valperioden	
Sverigedemokraterna (SD)	8
Arbetarpartiet Socialdemokraterna (S)	8
Moderata Samlingspartiet (M)	7
Centerpartiet (C)	6
Medborgerlig Samling (MED)	4
Kristdemokraterna (KD)	3
Liberalerna (L)	2
Laholmspartiet (LP)	1
Miljöpartiet de gröna (MP)	1
Vänsterpartiet (V)	1
Summa:	41

Ekonomi, kommunfullmäktige

Skattefinansierad (tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	2 810	2 795	2 800	2 800
Intäkter	0	0	0	0
Nettokostnader	2 810	2 795	2 800	2 800

Kommunrevision

Kommunrevisionens uppdrag är att granska och pröva hur beredningar, styrelser, nämnder samt enskilda förtroendevalda fullföljer det ansvar som kommunfullmäktige ålagt dem. Kommunrevisionens främsta syfte är att ge kommunfullmäktige underlag för sin prövning och beslut om kommunstyrelsen och andra nämnder ska beviljas ansvarsfrihet för sin verksamhet.

Ekonomi, kommunrevisionen

(tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	1 515	1 750	1 770	1 770
Intäkter	0	0	0	0
Nettokostnader	1 515	1 750	1 770	1 770

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen är kommunens främsta verkställande organ "kommunens regering". Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen ska vidare följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen anställer kommunchef och förvaltningschefer. Inom ansvarsområdet finns även kommunens mark- och planfrågor, planering av kommunens samlade lokalbehov, visst fastighetsägar- och förvaltningsansvar, internservice-tjänster samt näringslivsfrågor.

Ekonomi, kommunstyrelsen

(tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	113 775	125 330	123 885	123 885
Intäkter	12 980	13 225	12 725	12 725
Nettokostnader	100 795	112 105	111 160	111 160
Nettoinvesteringar	11 900	16 500	50 500	43 250
Investering exploatering	58 020	54 650	64 600	44 350

Kultur- och folkhälsonämnd

Kultur- och folkhälsonämndens verksamhetsområde omfattar samordning och utveckling av kommunens folkhälsoarbete, kultur- och fritidsverksamhet och kommunens måltidsverksamhet.

Samhällsbyggnads-, kultur- och folkhälsoförvaltning servar både kultur- och folkhälsonämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Förvaltningens personal är anställd av samhällsbyggnadsnämnden. Förvaltningen är organiserad i sju enheter:

- Räddningstjänsten
- Miljöenheten
- Plan- och bygglovsenheten
- Tekniska enheten
- Måltidsenheten
- Kulturenheten
- Fritidsenheten

Ekonomi, kultur- och folkhälsonämnden

(tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	298 710	76 195	76 310	76 310
Intäkter	45 310	12 055	12 055	12 055
Nettokostnader	253 400	64 140	64 255	64 255
Nettoinvesteringar	15 500	14 750	2 050	1 250

Samhällsbyggnadsnämnd

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom plan- och byggväsendet och miljö- och hälsoskyddsområdet, räddningstjänst, fordons- och transportorganisation, internservice, avfallshantering, gatu- och väghållningsfrågor, park- och naturverksamhet. Nämnden är också kommunens trafiknämnd.

Samhällsbyggnads-, kultur- och folkhälsoförvaltning servar både kultur- och folkhälsonämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Förvaltningens personal är anställd av samhällsbyggnadsnämnden. Förvaltningen är organiserad i sju enheter:

- Räddningstjänsten
- Miljöenheten
- Plan- och bygglovsenheten
- Tekniska enheten
- Måltidsenheten
- Kulturenheten
- Fritidsenheten

Ekonomi, samhällsbyggnadsnämnden

(tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	161 609	155 190	156 175	157 275
Intäkter	30 439	30 630	30 630	30 630
Nettokostnader	131 170	124 560	125 545	126 645
Nettoinvesteringar	46 060	36 180	42 450	37 550

Vatten- och avloppsverksamhet (Avgiftsfinansierad, tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	74 230	82 200	86 000	89 100
Intäkter	74 230	82 200	86 000	89 100
Nettokostnader	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	56 000	66 000	44 000	41 000
Avfallsverksamhet (Avgiftsfinansierad, tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	47 400	52 800	54 700	55 000
Intäkter	47 400	52 800	54 700	55 000
Nettokostnader	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	3 000	5 500	1 000	1 000

Socialnämnd

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd, arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser samt integration. Socialtjänsten arbetar med att ge stöd och omsorg till barn och unga, vuxna och äldre som bor eller befinner sig i kommunen. Socialtjänsten har stort fokus på förebyggande arbete och tidiga insatser. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för följande målgrupper: barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa, personer med missbruks- eller beroendeproblem, personer med psykisk ohälsa, äldre människor med behov av stöd och omsorg, personer med funktionsnedsättning.

Verksamheten är organiserad på följande sätt:

- Kvalitet- och utveckling
- Individ och Familj
- Senior
- Funktionsstöd och hälso- och sjukvårdad

Ekonomi, socialnämnden

(tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	690 030	770 975	770 450	770 000
Intäkter	89 370	103 210	103 210	103 210
Nettokostnader	600 660	667 765	667 240	666 790
Nettoinvesteringar	7 900	3 200	2 700	2 700

Utbildningsnämnd

Utbildningsnämndens uppgifter omfattar förskoleverksamhet som bedrivs i form av förskola och pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskolan, anpassad gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning, samhällsorientering och svenska för invandrare, uppdragsutbildning och kommunens aktivitetsansvar för ungdomar under 20 år.

Verksamheten finns bland annat på 18 kommunala förskolor, 13 grundskolor med fritidshem och campus Laholm. Verksamheten är organiserad på följande sätt:

- Verksamhet förskola
- Verksamhet Grundskola
- Verksamhet frivilliga skolformer
- Enheten för administration kvalitet och utveckling
- Enheten för elevhälsa
- Enheten för flerspråkighet och integration

Ekonomi, utbildningsnämnden

(tusen kronor)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnader	675 560	888 190	889 740	890 540
Intäkter	68 500	86 220	86 220	86 220
Nettokostnader	607 060	801 970	803 520	804 320
Nettoinvesteringar	2 400	4 050	3 200	2 200